

REGELHANDBOK

Socialnämndens regler uppdaterade mars 2021

Innehåll

Förvaltningsgemensamt.....	2
Gemensamt för handläggning	8
Vägledande nivåer för beslut om insatser till barn och unga.....	10
Vägledande nivåer för beslut om insatser till vuxna missbrukare.....	13
Vägledande nivåer för beslut om ekonomiskt bistånd	15
Vägledande nivåer för beslut om insatser till brottsoffer/våldsutsatta.....	24
Vägledande nivåer för beslut om insatser inom vård och omsorg.....	25
Vägledande nivåer för rätt till insatser enligt LSS.....	31
Vägledande nivåer för beslut om bostadsanpassningsbidrag	35
Gemensamt för genomförande av insatser.....	36
Vägledande nivåer för genomförande av insatser inom IFO.....	38
Vägledande nivåer för genomförande av insatser inom Hälsa, vård och omsorg	41
Vägledande nivåer för genomförande av insatser inom LSS och socialpsykiatri	46
Vägledande nivåer för genomförande av insatser inom Hälso- och sjukvård.....	49
Avgifter	50
Resursfördelning	57
Arkivbeskrivning.....	64
Arkivförteckning	66

Förvaltningsgemensamt

Detta dokument är en vägledning för socialnämndens handläggning och genomförande av insatser. Reglerna är en konkretisering av vissa delar av gällande lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd. Ytterst är det den enskildes behov av stöd och hjälp som är avgörande. Alla beslut ska prövas mot gällande lagar, förordningar, föreskrifter och rättspraxis.

Lagstiftning

Insatser enligt *Socialtjänstlagen (2001:453) - SOL* ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Insatserna ska inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Den enskilde ska tillförsäkras skälig levnadsnivå.

Insatser enligt *Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) - LSS* ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället. Målet med insatserna är att enskilda personer med funktionsnedsättning ska leva som andra. Den enskilde ska tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Målet som beskrivs i *Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) - HSL* är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet.

Grundläggande för samtliga lagrum är respekt för den enskildes självbestämmande och integritet. Verksamheten ska bedrivas i samverkan med andra.

Hur verksamheten säkerställer kvalitet beskrivs i socialnämndens ledningssystem.

Avdelningar och enheter som berörs av reglerna

Individ- och familjeomsorgen (IFO)

- Enheten för Barn och unga – handläggning och genomförande av insatser för barn och unga
- Vuxenenheten – handläggning och genomförande av insatser i form av ekonomiskt bistånd och mot missbruk
- Handläggarenheten – handläggning av ärenden för personer i behov av vård och omsorg och personer med funktionsnedsättning
- Integrationsenheten – genomförande av insatser för nyanlända.

Hälsa, vård och omsorgsavdelningen – genomförande av insatser inom vård och omsorg samt den kommunala hemsjukvården.

Avdelningen LSS och socialpsykiatri – genomförande av insatser riktade till personer med funktionsnedsättning.

Administrativa enheten – resursfördelning och avgifter.

Styrdokument som är relaterade till reglerna

- Dokumenthanteringsplan
- Delegationsförteckning
- Vård- och omsorgsplan
- Funktionshinderplan
- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- Överenskommelser med Region Skåne och/eller andra kommuner.

Särskilda grupper

Barn och unga

Enheten för Barn och unga på IFO handlägger och genomför insatser för barn, unga och deras familjer. I arbetet ingår att verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden och att, i nära samarbete med hemmen, främja barns utveckling. Verksamhet ska bedrivas uppsökande och förebyggande för att hindra att barn och unga far illa, missbrukar alkohol, droger och spel om pengar. Barn och unga ska inte vistas i dåliga miljöer. Socialnämnden kan förbjuda eller begränsa en person att i sitt hem ta emot andras barn.

Enheten har också ansvar för att säkerställa att barn och unga får stöd efter vårdnads-, boende-, och umgängestvister, efter adoption samt efter avslutad vård utanför det egna hemmet samt för barn som utsatts för/upplevt våld.

För samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa med andra har enheten ett särskilt ansvar att se till att samverkan verkligen kommer till stånd.

Enheten ansvarar för ungdomstjänst och medling. Medling genomförs i samverkan med andra kommuner. Enheten ansvarar också för familjerättsärenden och erbjuder samarbetsamtal. Familjerådgivning ges i samverkan med andra kommuner.

Missbrukare

Vuxenenheten på IFO handlägger ärenden och genomför insatser riktade till personer med missbruk, även spelmissbruk. Insatser erbjuds så att missbrukaren får hjälp och vård för att komma ifrån missbruket. Planeringen av insatserna görs tillsammans med den enskilde.

Skuldsatta

Budget- och skuldrådgivning erbjuds idag i samverkan med andra kommuner.

Brottsoffer

Personal inom socialnämndens samtliga verksamhetsområden träffar människor som är eller varit utsatta för brott.

Våld i nära relationer

Den som utsatts för våld ska erbjudas skydd, råd och stöd oavsett kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning, funktionsvariation, missbruk eller beroende.

När barn har utsatts för eller upplevt våld i nära relationer ska en riskbedömning göras och det ska utredas vilket stöd och hjälp de behöver.

Personer som utövat våld ska erbjudas det stöd och den hjälp de behöver oavsett kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning, funktionsvariation eller missbruk och beroende, i syfte att våldet ska upphöra.

Enheten för Barn och unga ansvarar för riskbedömning och utredning av behovet av stöd och hjälp åt barn som utsatts för eller upplevt våld, eller något annat brott.

Enheten för Vuxna ansvarar för riskbedömning, utredning och beslut om insatser till vuxna utsatta för våld.

Familjeteamet ansvarar för samtalsstöd till våldsutsatta, våldsutövare och barn som upplevt våld.

Samordnare för VINR-ärenden omvärldsbevakar området, anordnar utbildningar, ansvarar för att rutiner och information på hemsida och intranät är uppdaterade samt fungerar som ett stöd till socialnämndens samtliga verksamheter.

Äldre människor

Handläggarenheten på IFO handlägger ärenden som rör äldre och Vård och omsorgsavdelningen genomför insatser. Både vid utredning och genomförande är verksamheten inriktad på att äldre ska kunna leva och bo självständigt, under trygga förhållanden. Omsorgen ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Äldre har möjlighet till en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra genom dagverksamheter och träffpunkter. Hemtjänst finns för äldre som bor hemma och särskilt boende finns utifrån behov. Vid insatserna ska den enskilde, så långt möjligt, kunna påverka när och hur stödet ska ges.

Uppsökande verksamhet till 80-åringar gör att verksamheten är väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen och upplyser om våra insatser.

Vård- och omsorgsplanen beskriver utvecklingsområden för verksamheten.

Människor med funktionshinder

Handläggarenheten på IFO handlägger ärenden för personer med funktionsnedsättning och avdelningen LSS och socialpsykiatri genomför insatser. Insatserna medför att personer med funktionsnedsättning kan delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Meningsfull sysselsättning erbjuds via daglig verksamhet. Bostäder med särskild service finnas att tillgå utifrån behov.

Funktionshinderplanen beskriver utvecklingsområden för området.

Anhöriga

Inom samtliga delar av socialnämndens verksamheter uppmärksammas anhöriga och erbjuds stöd utifrån aktuell situation genom insatser eller som service. Socialnämndens anhörigkonsulent har ansvar för omvärldsbevakning och informationsspridning. Anhörigkonsulenten är också ett stöd till alla verksamheter genom handledning, utbildning samt erbjuder stöd vid kartläggning av processer och rutiner inom området. Stöd erbjuds anhöriga från anhörigkonsulenten i form av rådgivande och stödjande samtal som service, anhöriggrupper och föreläsningar och utbildningar.

Patienter i kommunal hemsjukvård

Hälso- och sjukvårdsavdelningen ansvarar för hälso- och sjukvård till alla som bor i särskilt boende, bostad med särskild service och/eller har insatser på dagverksamhet samt till de som bor i ordinärt boende och som har kommunal hemsjukvård enligt överenskommelse med Region Skåne. Den enskilde ska ha möjlighet att välja behandlingsalternativ eller hjälpmedel utifrån de regler som anges i lagstiftningen.

Kommunen har inte ansvar för hälso- och sjukvård som ges av läkare.

Socialnämnden har en medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

Anhörigperspektivet

Personal i samtliga verksamheter har kunskap om att hela familjen förändras när någon närstående är i behov av vård och stöd. Ett familjeorienterat arbetssätt bygger på ett systemteoretiskt synsätt och underlättar för att anhörigperspektivet förverkligas i verksamheten, men också att behov av stöd och samordning uppmärksammas och tillgodoses. Anhörigas delaktighet bygger alltid på den enskildes samtycke. Anhörig behöver inte vara en familjemedlem, det kan lika gärna vara t.ex. en god vän.

Barn som anhöriga uppmärksammas i alla de situationer som vuxna ansöker om insatser hos oss på socialförvaltningen.

För att säkerställa att anhörigas behov uppmärksammas och tillgodoses ska all personal på socialförvaltningen:

- Uppmärksamma/kartlägga vilka anhöriga som är aktuella, vilka behov de har och säkerställa att stöd erbjuds.
- Möta den anhörige som en delaktig part, skapa förutsättningar till delaktighet exempelvis när det gäller utredning, planering, genomförande och uppföljning av den enskildes insatser.
- Säkerställa att anhöriga i ett tidigt skede och kontinuerligt får relevant och individuellt anpassad information om rätten att få stöd samt vilket stöd kommunen och andra samhällsorgan kan ge.

Barns bästa

Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- och behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara *avgörande*. I övriga beslut eller åtgärder ska barns bästa *beaktas*.

För beslut och åtgärder som rör barn ska socialsekreterare och personal på enheten Barn och unga:

- Ha aktuell kunskap om vetenskap och beprövad erfarenhet om barn, barns utveckling och barns situation.
- Ge anpassad information till barnet och göra barnet delaktig i handläggningsprocessen, vid planeringen och genomförandet av insatserna.
- Ge barnet möjlighet att, på ett för barnet anpassat sätt, uttrycka sina åsikter. Om barnet inte vill eller kan uttrycka sina åsikter ska barnets inställning så långt möjligt klarläggas. Detta sker genom att inhämta kunskap från andra i barnets nätverk, närstående eller yrkesverksamma.
- Använda kunskapen om barnets bästa vid analys och bedömning av vård- eller behandlingsinsatserna.
- Dokumentera barnets berättelse och önskemål och/eller hur barnets inställning klarlagts samt hur barnets bästa varit avgörande.

För beslut och åtgärder på andra enheter på IFO eller avdelningar som genomför insatser där barnets bästa ska *beaktas* ska socialsekreterare/omsorgshandläggare eller personal:

- Ha aktuell kunskap om vetenskap och beprövad erfarenhet om barn och barns situation inom sitt verksamhetsområde
- Ge anpassad information till barnet
- Ge barnet möjlighet att uttrycka sina åsikter. Om barnet inte vill eller kan uttrycka sina åsikter ska barnets inställning så långt möjligt klarläggas. Detta sker genom att inhämta kunskap från andra i barnets nätverk, närstående eller yrkesverksamma
- Dokumentera barnets inställning och/eller hur den klarlagts samt hur barnets bästa beaktats.

Personal inom *hälso- och sjukvård* ska särskilt beakta om ett barn behöver information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet bor med:

- Har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning
- Har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada
- Är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel
- Oväntat avlider.

Personal inom hälso- och sjukvård har anmälningsskyldighet om de får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa, vilket innebär att de ska anmäla detta till enheten för Barn och unga.

Alla medarbetare inom socialnämnden ska meddela enheten för Barn och unga om de får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa (information på annat sätt).

Föräldraansvar

Föräldraansvaret är reglerat i *Föräldrabalken (1949:381) – FB*. Föräldrar – eller den som har vårdnaden om ett barn – har ansvar för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov blir tillgodosedda.

För socialnämndens del har föräldraansvaret betydelse vid handläggning av barn och unga, rätt till insatser enligt LSS samt vid ekonomiskt bistånd. Föräldrar har underhållsskyldighet mot barn tills barnet fyller 18 år, eller om barnet går i grundskola eller gymnasieskola, fram till 21 år.

Samverkan och samordning

I SOL och HSL finns bestämmelser om samverkan och i LSS om samordning. Det är viktigt att den enskilde upplever att han eller hon får sina insatser utförda som en helhet. Redan vid handläggningen av ett ärende är det viktigt med samverkan så att den enskildes beslut mynnar ut i rätt insatser.

Många gånger har enskilda kontakt med flera avdelningar eller enheter hos socialnämnden, ett exempel på detta är vid våld i nära relationer. All personal ska säkerställa att den enskilde upplever ett samlat bemötande från oss. Ett samlat bemötande innebär också avlastning för anhöriga.

Samordnad individuell plan - SIP

När den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och från Region Skåne ska socialsekreterare/omsorgshandläggare tillsammans med representanter från Region Skåne upprätta en SIP om det behövs för att den enskilde ska få samtliga sina behov tillgodosedda. Detta innebär att socialsekreterare/omsorgshandläggare först ska ha bedömt att det finns behov av insatser från socialnämnden.

Om utförare tycker att det finns behov av SIP ska utföraren informera socialsekreterare/omsorgshandläggare. Socialsekreterare/omsorgshandläggare ska för sin del säkerställa att utförare är delaktig i planen. Den enskilde ska samtycka till att planen upprättas.

När Region Skåne bedömer att behov av SIP finns ska socialsekreterare/omsorgshandläggare och utförare medverka i planen. Även andra, som arbetsförmedling, skola etc. kan påkalla behov av SIP, men bedömningen ligger hos socialnämnden eller Region Skåne.

Individuell plan enligt LSS

I samband med att en insats beviljas enligt LSS ska den enskilde erbjudas att en individuell planering görs och dokumenteras. Syftet med planen är att den enskilde ges möjlighet till inflytande och överblick över insatser som ges från olika verksamhetsområden.

Personalens kompetens

Personalens kompetens vid både handläggning och genomförande av insatser ska ligga på den nivå som beskrivs i lagstiftning och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Kunskaper och erfarenhet hos socialsekreterare som handlägger barnavårdsärenden är särskilt reglerad i socialtjänstlagen. Kompetens hos legitimerad personal inom Hälso- och sjukvårdsavdelningen regleras också i lagstiftning. Personal som är anställd inom Vård- och omsorg respektive LSS och socialpsykiatri är hälso- och sjukvårdspersonal när de utför delegerade uppgifter.

Allmänna råd beskriver de kunskaper som omsorgshandläggare respektive verksamhetspersonal ska ha för områdena äldre och personer med funktionsnedsättning.

Allmänna råd beskriver den kompetens som ska finnas hos föreståndare och personal på socialnämndens HVB och stödboende.

Allmänna råd beskriver även den kompetens som bör finnas hos personal som arbetar med personer som utsatts för våld av närstående.

Gemensamt för handläggning

Handläggning och dokumentation

Handläggning sker i enlighet med lagar, föreskrifter, Socialstyrelsens nationella riktlinjer och handböcker samt enligt socialnämndens fastställda verksamhetsprocesser.

För den enskilde kan det vara svårt att veta vad han eller hon vill ha hjälp med. Det är än svårare för den enskilde att veta vilken enhet som handlägger olika typer av ärenden. Många gånger kan också en enskild person eller en familj ha behov av flera olika insatser. Därför ska socialsekreterare och omsorgshandläggare stödja den enskilde att formulera det som han eller hon vill ha hjälp med samt vidta åtgärder för att ansökan/anmälan hanteras av personal med rätt kompetens.

Handläggningsprocessen kan upplevas som omständlig och svår för många, därför ska utredningar som sker samtidigt bedrivs parallellt och i samverkan om det är möjligt och den enskilde samtycker till det.

Handläggning rörande barn och unga genomförs med stöd av *BBIC – Barns behov i centrum*.

Handläggning rörande äldre och personer med funktionsnedsättning genomförs med stöd av *IBIC – Individens behov i centrum*.

För vuxna personer med missbruksproblem kartläggs missbruket och livssituationen med stöd av *ASI (Addiction severity index)* och för unga med stöd av *ADAD (Adolescent drug abuse diagnosis)*.

Dokumentation görs i verksamhetssystem enligt gällande föreskrift.

Vistelsebegreppet

Om en enskild person *vistas tillfälligt* i kommunen är det personens bosättningskommun som ansvarar för det stöd och den hjälp hon eller han behöver. Vuxenenheten prövar eventuell ansökan om akut bistånd, exempelvis matpengar och resa hem. Gäller en akut situation ett barn som vistas i kommunen handlägger enheten för Barn och unga ärendet.

Socialsekreterare och omsorgshandläggare ska bistå bosättningskommun med den utredning som behövs för att den kommunen ska kunna pröva en enskilds behov av stöd och hjälp.

Vi behåller ansvaret för stöd och hjälp, för de som är *folkbokförda i vår kommun*, i de ärenden vi beslutat om:

- Familjehem enligt SOL/LVU och LSS
- HVB eller stödboende
- Särskilt boende för äldre
- Bostad med särskild service enligt SOL och LSS.

Vi behåller också ansvaret för personer som visas i kriminalvårdsanstalt eller sjukhus samt när det är aktuellt att vården ska avslutas.

Om någon *vill flytta till kommunen* och har behov av insatser pga. hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarig sjukdom ska ansökan prövas av omsorgshandläggare. Se även förhandsbesked under avsnitt Vägledande nivåer för beslut om insatser enligt LSS.

Om någon *behöver flytta till kommunen* på grund av våld eller andra övergrepp ska hon eller han få sin ansökan prövad på den enhet som handlägger det som ansökan avser. Finns behov av insatser för barn ska ansökan för dessa insatser prövas av enheten för Barn och unga.

Part, företrädare och fullmakt

Det är enbart den enskildes egen begäran som kan bli föremål för en ansökan om bistånd hos socialnämnden. Den enskilde kan välja att företrädas av ett *ombud* som kan vara anhörig eller någon annan. I så fall ska ombudet ha en fullmakt, muntlig eller skriftlig som slutar att gälla omedelbart om den återkallas av någon av parterna.

En *vårdnadshavare* är i egenskap av ställföreträdare för ett barn som är aktuell för utredning alltid part. Detta gäller enligt huvudregeln så länge som barnet är under 18 år. Vårdnadshavare har kvar sin talerätt även sedan barnet fyllt 15 år. I domstolsärenden som gäller vårdnad, boende eller umgänge är även förälder som inte är vårdnadshavare part.

Ett barn som har fyllt 15 år har rätt att själv föra sin talan i mål och ärenden enligt SoL och LVU. Insatser enligt LSS ska ges den enskilde endast om han eller hon begär det. Om den enskilde är under 15 år, eller uppenbart saknar förmåga att på egen hand ta ställning i frågan, kan vårdnadshavare, god man, förmyndare eller förvaltare begära insatser för honom eller henne.

Enligt bestämmelser i 17 kap föräldrabalken har *anhöriga*, utan att vara ombud eller legala företrädare, lagstöd att under vissa förhållanden för den enskildes räkning, vidta vissa ordinära rättshandlingar med anknytning till den dagliga livsföringen.

En enskild kan skriva en *framtidfullmakt* som träder i kraft när han eller hon på grund av psykisk störning, sjukdom, skada eller liknande förhållande är ur stånd att ha hand om de angelägenheter som fullmakten avser. Socialsekreterare/omsorgshandläggare ska kontrollera att framtidfullmakten uppfyller de krav som anges i lagstiftningen.

Om socialsekreterare/omsorgshandläggare anser att en person är i behov av *god man eller förvaltare* ska anmälan göras till överförmyndaren.

Beslut

Det ska framgå vem eller vilka ett beslut avser. Ett beslut ska innehålla en *beslutsmening* där det framgår vad som har beslutats om – alltså vad den enskilde ansökt om, vilket lagrum som ligger till grund för beslutet, vilka insatser som har beviljats eller avslagits helt eller delvis. Ett beslut ska också innehålla en *beslutsmotivering* – alltså vilka skäl som ligger till grund för beslutet. Det ska framgå om beslutet är tidsbegränsat.

Dessutom ska samtliga beslut kompletteras med ett s.k. omprövningsförbehåll:

Om den fortsatta rätten till insatsen kan ifrågasättas kommer omprövning att ske.

Beslutet ska undertecknas med datum för beslut samt beslutsfattare.

Innan ett beslut fattas som går den enskilde emot, avslag, ska den enskilde få ta del av underlag som ligger till grund för beslutet och ges möjlighet att yttra sig. Den enskilde ska underrättas om hur ett beslut överklagas.

Vägledande nivåer för beslut om insatser till barn och unga

Rätt till bistånd

Generellt gäller för socialtjänstlagen att bistånd ges till försörjning och livsföring i övrigt om inte behovet kan tillgodoses på annat sätt.

Utgångspunkt för rätt till insatser för barn och unga grundar sig i följande bedömningar:

- Att barnet/den unge har behov av stöd eller skydd så att hon eller han får en god vård, fostran och möjlighet till utveckling.
- Att förälder behöver stöd för att i sin tur tillgodose barnets/den unges behov av god vård, fostran och möjlighet till utveckling.

För förälders underhållsskyldighet vid placering, se avsnitt Avgifter.

Förebyggande insatser

Familjeteamet erbjuder förebyggande insatser utan biståndsbeslut, se avsnitt Vägledande nivåer för genomförande av insatser på IFO.

Uppföljning efter utredning (11:4a SOL)

Uppföljning efter utredning beviljas barn/ungdom, där utredning avslutas utan insats, där LVU-skäl inte finns men där barn/ungdom kan vara i behov av stöd och skydd. Uppföljning beviljas i maximalt två månader.

Uppföljning efter avslutad placering (11:4b SOL)

Uppföljning efter placering beviljas barn/ungdom, där placering avslutats, där LVU-skäl inte finns men där barn/ungdom kan vara i behov av stöd och skydd. Uppföljning beviljas i maximalt två månader.

Särskilt förordnad kontaktperson (3:6b SOL)

Särskilt förordnad kontaktperson beviljas ungdom som har behov av särskilt stöd och vägledning för att motverka risk för missbruk, brottslig verksamhet eller annat socialt nedbrytande beteende.

Innan beslut om särskilt förordnad kontaktperson fattas ska socialsekreteraren överväga om behovet istället kan tillgodoses av den egna öppenvården.

Förutsättning är att särskilt förordnad kontaktperson är utredd.

Insatser enligt 4:1 SOL

Öppenvård/Familjeteamet

Öppenvård beviljas barn/ungdom där behoven kan tillgodoses med de insatser som erbjuds av familjeteamet och öppenvård anses tillräcklig. För information om insatser och målgrupper, se avsnitt Vägledande nivåer för genomförande av insatser på IFO.

Extern öppenvård

Extern öppenvård beviljas barn/ungdom då barnets behov inte kan tillgodoses med de insatser som familjeteamet erbjuder och/eller i samband med annan vård.

Kontaktperson/kontaktfamilj

Kontaktperson/kontaktfamilj beviljas barn/ungdom som saknar eller har ett litet nätverk och/eller har behov av aktiviteter i samhället och/eller stimulans.

Kontaktfamilj beviljas barn/ungdom i familj med ensamstående förälder som saknar eller har litet nätverk och behov av avlastning för förälder finns. Förutsättning är att den andre föräldern inte kan ta hand om barnet.

Innan beslut om kontaktperson/kontaktfamilj fattas ska socialsekreteraren överväga om behovet istället kan tillgodoses av den egna öppenvården.

Förutsättning är att kontaktpersonen/kontaktfamiljen är utredda.

Hem för vård eller boende - HVB för utredning

Placering på HVB för utredning beviljas barn/ungdom med eller utan förälder, då barnet/den unge inte kan vistas i det egna hemmet under utredningstiden.

Hem för vård eller boende - HVB

Placering på HVB beviljas barn/ungdom då öppenvård inte är tillräckligt för att tillgodose barnets/den unges behov av vård/ behandling och/eller skydd.

I första hand ska socialsekreteraren pröva om behovet kan tillgodoses i HVB drivet av socialnämnden själv.

Om beslut inte kan avvaktas, se delegationsförteckning.

Stödboende

Stödboende beviljas ungdom mellan 16–20 år som inte kan bo i det egna hemmet pga. allvarliga sociala problem, exempelvis förälders missbruk eller psykiska ohälsa.

Även ungdomar som inte längre har behov av placering på HVB eller i familjehem kan beviljas placering i stödboende.

Familjehem

Placering i familjehem beviljas barn/ungdom då öppenvård inte är tillräcklig för att tillgodose barnets behov av stöd och skydd. En förutsättning är att familjehemmet fått medgivande om att ta emot barnet för stadigvarande vård och fostran samt att en matchning har gjorts.

Socialsekreterare ska först överväga om barnet kan placeras hos någon anhörig eller annan närstående.

Vården övervägs var 6:e månad vilket även ska framgå av beslutet.

När barnet varit placerat i tre år ska övervägande göras om en ansökan om vårdnadsöverflyttning ska ske.

Jourhem eller akuthem

Placering i jourhem/akuthem beviljas barn/ungdom när placering i familjehem inte kan avvaktas på grund av barnets behov av vård eller skydd. En förutsättning för placering i jourhem är att förhållandena där är utredda av socialnämnd.

Om beslut inte kan avvaktas, se delegationsförteckning.

Ekonomiskt bistånd till barn/ungdom vid placering i familjehem

Ekonomiskt bistånd beviljas barn/ungdom i samband med placering i familjehem enligt nedanstående och under förutsättning att behovet inte tillgodoses på annat sätt:

	% av basbelopp
Barnsäng inkl. madrass och utrustning	6
Vuxensäng inkl. madrass och utrustning	10
Kläder för barn 0–12 år	7
Kläder för ungdom 13-år	9
Barnvagn	11
Inventarier	10
Barncykel inkl. hjälm	3
Cykel inkl. hjälm	20
Moped inkl. hjälm	20
Semesterbidrag	11
Dator	15
Telefon	5

Vägledande nivåer för beslut om insatser till vuxna missbrukare

Rätt till bistånd

Generellt gäller för socialtjänstlagen att bistånd ges till försörjning och livsföring i övrigt om inte behovet kan tillgodoses på annat sätt. Utgångspunkt för rätt till missbruksvård och behandling grundar sig i följande bedömningar:

- Att den enskilde har ett missbruk som han eller hon behöver hjälp att sluta med.
- Att den enskilde har haft ett missbruk och behöver ha stöd för att upprätthålla nykterhet.
- Att den enskilde riskerar att hamna i ett missbruk.

Förebyggande insatser

Förebyggande insatser erbjuds utan biståndsbeslut, se avsnitt Vägledande nivåer för genomförande av insatser på IFO.

Insatser enligt 4:1 SOL

Öppenvård

Öppenvård beviljas den som har/har haft missbruksproblem/riskerar att få missbruksproblem där någon eller några av de insatser som ges inom öppenvården är tillräckliga. Insatsen beviljas som längst 1 år och omprövas sedan.

Strukturerad öppenvård

Strukturerad öppenvård beviljas den som har/har haft missbruksproblem och samtidigt behöver struktur i sin vardag med sysselsättning. Insatsen beviljas som längst 1 år och omprövas sedan.

Förstärkt öppenvård

Förstärkt öppenvård beviljas den som har ett långvarigt och allvarligt missbruk samt omfattande, dagligt behov av stöd kring vardagssituationer och boende. Insatsen ges som alternativ till HVB. Insatsen beviljas som längst 3 månader och omprövas sedan.

Innan beslut om förstärkt öppenvård fattas ska socialsekreteraren överväga om personen omfattas av målgrupperna för insatserna Familjepedagogisk insats i hemmet (Familjeteamet) och/eller Boendestöd. Behoven hos den enskilde kan vara likartade och insatserna kan behöva samordnas.

Extern öppenvård

Extern öppenvård beviljas den som efter behandling på HVB har behov av eftervård (utsluss), och eftervården inte kan erbjudas genom socialnämndens egen öppenvård. Insatsen beviljas som längst 3 månader och omprövas sedan.

Kontaktperson

Kontaktperson beviljas den som har missbruksproblem och saknar eller har ett litet nätverk. Insatsen beviljas som längst 1 år och omprövas sedan. Förutsättning är att kontaktpersonen är utredd av socialnämnden.

Hem för vård eller boende - HVB

Placering på HVB beviljas den som har ett långvarigt och allvarligt missbruk, där det inte är realistiskt att nå förbättring med öppenvårdsinsatser.

Placering på HVB beviljas den som har ett långvarigt och allvarligt missbruk, och har behov av byte av miljö för att kunna påbörja behandling.

Beslut om bistånd i form av HVB beviljas som längst 3 månader och omprövas sedan.

Anhörigbehandling

Anhörigvecka beviljas på HVB till make/maka, partner, föräldrar samt vuxna barn som bor i Simrishamns kommun och har närstående som är missbrukare.

Nyttjandeboende

Nyttjandeboende beviljas enskild som inte själv kan få kontrakt på en lägenhet. Förutsättning för insatsen är att den enskilde också har andra beslutade insatser från socialnämnden och där bostad bedöms vara en förutsättning för att kunna tillgodogöra sig dessa insatser. En förutsättning för att behålla insatsen är att uppgjord planering följs och att den enskilde accepterar de regler som gäller för insatsen samt tillsyn.

Om insatsen har fungerat under 1 år ska socialsekreterare överväga möjligheten till bostads-socialt kontrakt.

Vägledande nivåer för beslut om ekonomiskt bistånd

Rätt till bistånd

Generellt gäller för socialtjänstlagen att bistånd ges till försörjning och livsföring i övrigt om inte behovet kan tillgodoses på annat sätt. Utgångspunkt för rätt till ekonomiskt bistånd grundar sig i följande bedömningar:

- Om biståndet är nödvändigt för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå.
- Om den enskilde själv har andra möjligheter att få sina behov tillgodosedda.
- Vad som kan anses vara skäligt belopp för biståndet.

Den enskilde har rätt till ekonomiskt bistånd om han eller hon, efter sin förmåga, försöker bidra till sin egen försörjning genom att:

- Aktivt söka arbete – i första hand heltidsarbete.
- Delta i den verksamhet som anordnas för arbetslösa inom ramen för arbetsmarknadspolitiken liksom för särskilda introduktionsprogram som syftar till att förbereda och underlätta invandrares inträde på arbetsmarknaden.
- Om arbetsförmåga saknas, helt eller delvis, ska det styrkas med läkarintyg. Är arbetsförmåga långvarig ska rätt till aktivitetsersättning/sjukersättning undersökas.
- Delta i av nämnden anvisad praktik eller kompetenshöjande verksamhet. (SOL 4:4).

Hushåll och grupper

Hushållet

Som medlemmar i hushållet räknas:

- Makar/partner
- Sammanboende
- Barn och unga under 21 år som föräldrarna är underhållsskyldiga för.

För umgängesbarn beviljas försörjningsstöd för personliga kostnader och del av de gemensamma kostnaderna för den tid barnet vistas i familjen.

Vid den ekonomiska prövningen beaktas den samlade ekonomiska förmågan hos dem som lever i en hushållsgemenskap. Giftna som inte bor tillsammans är försörjningsskyldiga för varandra.

Inneboende

För en vuxen person som inte är gift eller sammanboende, men ingår i hushållsgemenskap med flera personer ges bistånd till personliga kostnader som för ensamstående samt den enskildes del i de gemensamma hushållskostnaderna.

Inkomster och tillgångar

Inkomster

Alla faktiska inkomster används för beräkning av rätten till ekonomiskt bistånd. Undantag görs för följande inkomster:

- Vårdbidragets skattefria del
- Ersättning som getts pga. funktionsnedsättning
- Extra tillägg till studiestöd
- Två veckors föräldrapenning för inskolning på förskola

- Stipendier och fondmedel som är avsedda för ett visst ändamål
- Ideellt skadestånd i vissa fall
- Omkostnadsersättning till familjehem/kontaktfamilj
- Överskjutande skatt som tagits i anspråk av kronofogdemyndigheten
- Barns inkomster från tillgångar som står under överförmyndarens kontroll, när överförmyndaren inte ger sitt samtycke till uttag
- Försäkringsersättning som den enskilde får för att kompensera ekonomiska förluster och som inte är ersättning för inkomstförlust
- Barns totala årsinkomst upp till den summa där skattskyldighet uppstår (ferieinkomst).

För den som fått försörjningsstöd mer än sex månader i följd ska **25 % av inkomsterna** av anställning inte beaktas vid bedömning av rätten till bistånd. Denna beräkningsregel gäller under två år. Därefter gäller att den enskilde åter fått försörjningsstöd mer än sex månader för beräkningsregeln åter ska gälla. (SOL 4:1b)

Har den enskilde avstått från att ansöka om ersättning/bidrag som denne har rätt till räknas motsvarande belopp som inkomst.

Har den enskilde inte haft vetskap om att han eller hon haft rätt till annan ersättning/bidrag uppmanas han eller hon att ansöka om detta. Socialsekreterare begär framställan/fullmakt på retroaktiv ersättning.

Tillgångar

Kontanter, bankmedel, aktier, obligationer, kapitalförsäkringar och andra realiserbara tillgångar ska användas innan rätt till ekonomiskt bistånd.

För personer över 65 år tas inte hänsyn till tillgångar upp till ett belopp av **35 % av basbeloppet** för ensamstående och **55 % av basbeloppet** för makar eller sammanboende.

Kapital som genom arv, gåva, gruppliv eller liknande lämnats till omyndiga barn används till kostnader för det omyndiga barnet, exempelvis till kläder, vidareutbildning, inackordering eller studieresa. Vid tveksamhet kontaktar socialsekreterare överförmyndaren.

Vid prövningen om rätt till ekonomiskt bistånd tas hänsyn även till andra tillgångar, exempelvis egen fastighet, bostadsrätt, bil och kapitalvaror. Vid ansökan om ekonomiskt bistånd som är kortvarigt, krävs inte att dessa tillgångar säljs.

Försörjningsstöd allmänt

Vid bedömning om utgiftsposterna görs alltid en individuell bedömning om de är skäliga. Utgångspunkten vid den bedömningen är vad en låginkomsttagare normalt har möjlighet till.

Högre försörjningsstöd beviljas:

- Vid fördyrad kostnad för livsmedel på grund av medicinska behov - högst **1,25 % av basbeloppet** per månad, behovet ska styrkas med läkarintyg.
- Om det är en förutsättning för barn, i familjer med behov av försörjningsstöd mer än sex månader, att kunna delta i fritidsaktiviteter.
- I samband med jul- och nyårshelg beviljas en extra summa med **0,75 % av basbeloppet** för varje barn och umgängesbarn i de familjer som varit beroende av försörjningsstöd mer än sex månader.

Lägre försörjningsstöd beviljas endast undantagsvis. Skäl för att bevilja lägre försörjningsstöd är om den enskild:

- Hamnat i en akut nödsituation och endast tillfälligt behöver försörjningsstöd för att reda upp sin situation.
- Inte har vissa kostnader eller har lägre kostnader än de som ingår i riksnormen, exempelvis på grund av heldygnsvård.
- Om den enskilde har barn ska bedömning göras om konsekvenserna för barnet av det lägre försörjningsstödet.

Försörjningsstöd (SOL 4:3 p 1)

Försörjningsstöd beviljas enligt riksnorm.

Försörjningsstöd (SOL 4:3 p 2)

Boende och boendekostnad

Utgångspunkten vid bedömningen av vad som är skälig boendestandard är vad en låginkomsttagare i kommunen normalt har råd med för boende. Högsta godtagbara boendekostnad beräknas utifrån ett genomsnitt av hyrorna hos det kommunala bostadsbolaget.

Familjetyp	Högsta godtagbara kostnad/mån inkl. Uppvärmning (2018)
1 ung vuxen – 1 rok	4 500
1–2 vuxna – 2 rok	6 300
1–2 vuxna + 1–2 barn – 3 rok	7 200
1–2 vuxna + 3–4 barn – 4 rok	8 300
1–2 vuxna + 5 barn – 5 rok	10 000

Uppräkning sker årligen i samband med hyresjustering för allmännyttan (kommunala bostadsbolaget).

Barn och boende

Utgångspunkt vid bedömning av boendekostnad är att mindre barn kan dela rum medan tonårsbarn, med hänsyn till den personliga integriteten, inte behöver dela rum. Hänsyn tas till om barn inte kan dela rum på grund av exempelvis barnets funktionsnedsättning.

Krav på byte av bostad ska inte ställas om det får sociala konsekvenser, eller konsekvenser för barn. Konsekvenser för barn kan vara att behöva byta förskola eller skola, fritidssysselsättning eller att förlora kamrater och nätverk.

Ungdomar beviljas inte ekonomiskt bistånd till att flytta hemifrån om de inte kan försörja sig. Undantag görs för ungdomar som lever i familjer med svåra sociala problem, exempelvis förälders missbruk eller psykisk ohälsa. Utredning sker i samverkan med enheten för Barn och unga.

Observera föräldrarnas försörjningsansvar för studerande ungdomar.

Hemmavarande barn som blivit vuxet räknas som inneboende.

Krav på byte av bostad

Om boendekostnaderna är högre än högsta godtagbara kostnad, ställs krav på byte av bostad vid behov av försörjningsstöd mer än sex månader. Om bostaden representerar ett ekonomiskt värde, exempelvis en egen villa eller bostadsrätt, och behovet av försörjningsstöd beräknas bli längre än sex månader ställas krav på byte av bostad.

Krav på byte av bostad ska inte ställas om det är omöjligt för den enskilde att få någon annan bostad eller om andra särskilda skäl föreligger, exempelvis längre resväg till arbete eller möjlighet till kontakt med nätverk.

En skälig tid på tre månader ges för att den enskilde ska kunna byta eller sälja bostad. Om det är svårt att sälja bostaden på grund av bostadsmarknaden eller andra omständigheter ska detta vägas in i bedömningen.

Om den enskilde inte byter eller säljer bostad, trots uppmaning, beviljas kostnad enligt högsta godtagbara boendekostnad.

Önskemål om byte av bostad

Vi godtar i regel inte ökade boendekostnader under en pågående period med beslut om försörjningsstöd om inte särskilda skäl föreligger. Särskilda skäl kan vara att den enskilde får arbete på annan ort eller extrem trångboddhet.

Boendekostnad i egen fastighet

Följande kostnader räknas in i boendekostnad för egen fastighet:

- Sophämtning
- Sotning
- Vatten och avlopp
- Uppvärmning
- Räntekostnad för lån som tagits för inköp och underhåll (netto efter skattejämkning)
- Fastighetsförsäkring
- Tomträttsavgäld
- Medlemsavgift i samfällighet.

Kostnad för amortering beviljas inte.

Hushållsel

Faktisk kostnad för hushållsel beviljas om den har en rimlig nivå i förhållande till bostadens och hushållets storlek.

Arbetsresor

Faktisk kostnad för månadskort för lokala resor beviljas.

Kostnad för resor med egen bil beviljas med Skatteverkets aktuella belopp för milersättning. Förutsättning för bistånd är att allmänna kommunikationer saknas eller att arbetstiden är sådan att allmänna kommunikationer inte kan utnyttjas.

Hemförsäkring

Faktisk kostnad för hemförsäkring på basnivå beviljas om den har en rimlig nivå i förhållande till bostadens och hushållets storlek. Ett högre belopp kan beviljas i 3 månader så den enskilde får tid att ändra eventuell högre försäkring till basförsäkring. Observera att hemförsäkring kan ingå i fackavgiften.

Medlemskap i hyresgästföreningen

Kostnad för medlemskap beviljas.

Fackföreningsavgift och a-kassa

Faktisk kostnad för avgift till fackförening eller arbetslöshetskassa beviljas. I de fall det är möjligt att få helt eller delvis reducerad avgift ska den enskilde ansöka om det.

Ekonomiskt bistånd till Livsföring i övrigt (SOL 4:1)

Hälso- och sjukvård samt läkemedel

Kostnad för läkarvård beviljas upp till högkostnadsskyddet. Förutsättning för biståndet är att läkaren är anställd inom hälso- och sjukvården eller privatläkare ansluten till försäkringskassan.

Kostnad för läkemedel ordinerat av läkare beviljas upp till högkostnadsskyddet. Krav ska ställas på att den enskilde ordnar månadsavbetalning med aktuellt apotek om det inte är uppenbart att behovet kommer att bestå minst ett år framåt.

Kostnad för förskrivna läkemedel, hjälpmedel och förbrukningsmaterial beviljas som regel.

Kostnad för resor som är nödvändiga för att vården ska kunna genomföras beviljas.

Dygnskostnad för sjukhusvård beviljas. Om full riksnorm beviljats för samma period beviljas halva kostnaden. Socialsekreteraren ska informera den enskilde att från dag 6 ansöka om reducerad avgift för inneliggande vård. För längre sjukhusvistelse beviljas endast fickpengar, men då hel dygnskostnad.

Sjukresor

Kostnad för sjukresor beviljas upp till högkostnadsnivå.

Färdtjänst

Kostnad för färdtjänst beviljas endast i undantagsfall och då bara färdtjänst till praktik eller arbete.

Akut behov av tandvård

Kostnad för akut tandvård beviljas utan kostnadsförslag vid värk eller akut tandskada som kan ge upphov till värk.

Tandvård

Kostnad för nödvändig tandvård beviljas enskild som inte kan antas blir självförsörjande inom en snar framtid.

Kostnadsförslag ska lämnas in före behandlingen. Om behandlingskostnaderna är höga eller om det finns olika behandlingsalternativ ska tandläkarkonsult anlitas.

Förutsättning för biståndet är:

- Att den enskilde varit beroende av försörjningsstöd längre tid än sex månader eller levt under jämförbara ekonomiska förhållanden.
- Att vården lämnas av tandläkare ansluten till tandvårdsförsäkringen.

Glasögon

Kostnad för glasögon beviljas då behovet är styrkt av optiker eller om den enskilde behöver nya glasögon. Den enskilde ska uppvisa ett kostnadsförslag.

Kostnad för båge beviljas med **1,5 % av basbeloppet**. Kostnad för glas beviljas med faktiskt belopp.

Kostnad för progressiva och färgade glas samt linser beviljas endast på ordination av ögonläkare eller om den enskilde tidigare haft progressiva glas.

Observera det generella bidraget till barn.

Kläder

Kostnader till särskilt kostsamma kläder, exempelvis vinterkläder eller idrottskläder, beviljas med motsvarande två klädnormer extra per barn och år till barn i de familjer som uppburit försörjningsstöd längre tid än sex månader.

Kostnader för arbetskläder beviljas i de fall detta krävs för att den enskilde ska kunna få eller fortsätta ett arbete eller en arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Kostnader till komplettering av kläder beviljas enskild vid behandling på institution.

Fickpengar

Fickpengar beviljas för enskild vid vård på institution med **3,5 % av basbeloppet** per månad. Samråd ska ske med aktuell institution.

ID-handling

Kostnad för ID-handling beviljas vuxen samt barn över 15 år om behovet inte tillgodoses genom annan handling.

Rättshjälpsavgift

Kostnader för rättshjälp ska i första hand täckas av den enskildes hemförsäkring.

Förebyggande och rehabiliterande insatser

Ekonomiskt bistånd kan beviljas till förebyggande och rehabiliterande insatser. Dessa kostnader är inte relaterade till inkomsten i samma utsträckning som bistånd till livsuppehälle. Särskilda hänsyn tas till barns situation.

De förebyggande och rehabiliterande insatserna ska vara starkt knutna till den enskildes särskilda situation.

Exempel på insatser:

- Skolresor
- Rådgivning eller undervisning
- Resor/rekreationsresor
- Utrustning
- Kostnader i samband med vård i familjehem eller HVB.

Kostnad för förebyggande och rehabiliterande insatser beviljas med högst **10 % av basbeloppet** per år och individ.

Spädbarnsutrustning

Kostnader för spädbarnsutrustning beviljas med **5 % av basbeloppet**. Om behov finns av barnvagn och/eller barnsäng beviljas ekonomiskt bistånd med ytterligare **5 % av basbeloppet**.

Barnomsorgsavgift

Barnomsorgsavgift beviljas när vårdnadshavaren är i behov av barnomsorg för att klara sin försörjning eller om barnet har särskilda behov.

Umgängesresor och umgängeskostnad

Kostnad för umgängesresor beviljas med billigast möjliga färdstätt. Dom eller avtal ska uppvisas. Även andra nödvändiga kostnader för att umgänget ska kunna ske beviljas, exempelvis kostnad för logi.

Hemutrustning

Kostnad för hemutrustning beviljas enskild som inte kan antas bli självförsörjande inom en snar framtid.

För familjer med barn eller för personer som har sociala skäl beviljas ekonomiskt bistånd till kostnader för nödvändig hemutrustning redan i avvaktan på inkomst.

Vid utredning om ekonomiskt bistånd till kostnader för hemutrustning ska hembesök göras.

Hemutrustningen ska tillgodose en normal livsföring för matlagning, sömn, förvaring, rengöring och rekreation samt utrustning för hygien och underhåll. Möjligheten att köpa begagnade möbler beaktas.

Barnens behov ska beaktas vid bedömning av behov av hemutrustning.

Hemutrustning beviljas med högst **27 % av basbeloppet**.

Kompletterande hemutrustning

Kostnader för komplettering av hemutrustning beviljas med högst **2,75 % av basbeloppet**.

TV, telefon och internetuppkoppling

Kostnad för inköp av TV beviljas barnfamilj med högst **5 % av basbeloppet**. I detta ingår engångskostnader för anslutning till befintligt bredbandsuttag i hemmet. Dragningskostnader för bredband till bostad ingår ej.

Kostnad för inköp av smart mobiltelefon beviljas vuxna i hushållet med högst **2,5 % av basbeloppet**.

Disk- och tvättmaskin

Kostnader för disk- och/eller tvättmaskin beviljas med högst **7 % av basbeloppet** per maskin. Behovet av diskmaskin ska vara styrkt med läkarintyg. Kostnad för tvättmaskin beviljas under förutsättning att allmän tvättstuga inte finns eller inte kan utnyttjas på grund av funktionsnedsättning.

Flytt

Som flyttkostnad räknas:

- Kostnad för hyra av bil inkl. försäkring
- Bensin
- Flyttlådor.

Flyttkostnader beviljas under förutsättning att flytten:

- Är motiverad av sociala eller medicinska skäl
- Innebär arbete/utbildning som leder till egen försörjning

- Leder till lägre boendekostnad.

Bil

Kostnad till begagnad bil för arbets- eller studieresor beviljas med högst **15 % av basbeloppet**

- Då allmänna kommunikationer inte går att utnyttja
- Avståndet till arbetet eller studieorten överstiger 10 km.

Möjlighet till flytt till arbets- eller studieort övervägs innan biståndet beviljas.

Kostnader för nödvändiga reparationer beviljas med högst **12 % av basbeloppet**.

Kostnader för amortering eller ränta på bil beviljas med högst **30 % av basbeloppet**.

Cykel och moped

Kostnader för begagnad barncykel beviljas med högst **2,75 % av basbeloppet** till barn i familjer med behov av försörjningsstöd längre tid än sex månader.

Kostnader för begagnad moped eller cykel för arbets- eller studieresor beviljas med högst **9 % av basbeloppet** då

- Allmänna kommunikationer inte går att utnyttja
- Avståndet till arbetet eller studieorten överstiger 4 km.

Möjlighet till flytt till arbets- eller studieort övervägs innan biståndet beviljas.

Semesterresor

Kostnad för semesterresor inom Sverige beviljas av särskilda skäl. Exempel på särskilda skäl:

- Ensamstående förälder som önskar besöka släktingar
- Barns möjlighet att besöka släktingar.

Innan beslut om semesterresa fattas ska samråd ske med enhetschef.

Utlandsresa

Kostnad för utlandsresa beviljas endast vid resa i samband med nära anhörigs livshotande sjukdom eller dödsfall. Behovet av resan ska styrkas med läkarintyg av den enskilde. Som nära anhörig betraktas make/maka, föräldrar, barn och syskon.

Innan beslut om semesterresa fattas ska samråd ske med enhetschef.

Kostnader i samband med närståendes begravning

Kostnader i samband med närståendes begravning beviljas, exempelvis till kläder, blommor och reskostnad.

Som närstående räknas make/maka, sambo, egna eller makes barn, föräldrar, svärföräldrar och syskon eller annan person som stått den enskilde nära, exempelvis familjehemsföräldrar eller styvföräldrar.

Begravningskostnader

Begravningskostnader beviljas om dödsboets tillgångar är otillräckliga. Dödsboendet tillgångar ska i första hand gå till begravningskostnaderna. Ekonomiskt bistånd beviljas med **högst 32 % av basbeloppet**.

Vid osäkerhet om dödsboets tillgångar beviljas biståndet med förbehåll om återkrav (SOL 9:2) ifall boet eller de anhöriga i efterhand får medel som borde ha använts till att täcka kostnaderna för begravningen.

Kostnad för gravsten beviljas med högst **18 % av basbeloppet**.

Skulder

När skuld uppkommit ska bedömning göras om den enskildes egna möjligheter att avbetala på skulden. Information lämnas om kommunens budgetrådgivare samt möjlighet till skuldsanering enligt skuldsaneringslagen.

Hyresskuld

Hyresskuld beviljas i regel barnfamiljer i de fall vräkning annars är aktuell. Vid återkommande hyresskulder i barnfamiljer ska samråd ske med enheten för Barn och unga.

Hyresskuld beviljas enskild där starka sociala skäl föreligger och där vräkning annars är aktuell.

El- och vattenskuld

El- och vattenskulder beviljas i regel barnfamiljer i de fall barnet annars riskerar att fara illa. Samråd ska ske med enheten för Barn och unga.

Övriga skulder

Skuld till fackförening, för läkemedel, eller barnomsorg beviljas i de fall den enskilde inte annars uppnår skälig levnadsnivå.

Kommunal hyresgaranti

Hyresgaranti beviljas enskild, som är folkbokförd i kommunen, som inte kan få ett eget hyreskontrakt men har ekonomiska förutsättningar att klara sitt boende. En prövning görs enligt riktlinjer från Boverket.

Bostadssocialt kontrakt

Bostadssocialt kontrakt beviljas enskild som är utestängd från den reguljära bostadsmarknaden på grund av exempelvis skuldsättning, tidigare avhysning, otillräcklig inkomst. Parallellt med insatsen bör den enskilde erbjudas andra insatser som exempelvis ekonomisk rådgivning för att på sikt kunna bli förstahandshyresgäst. Socialsekreteraren ska särskilt uppmärksamma barnfamiljer som annars riskerar hemlöshet.

Vägledande nivåer för beslut om insatser till brottsoffer/våldsutsatta

Rätt till bistånd

Generellt gäller för socialtjänstlagen att bistånd ges till försörjning och livsföring i övrigt om inte behovet kan tillgodoses på annat sätt.

Om en vuxen person vänder sig till socialnämnden för att söka stöd och hjälp och det framkommer att han eller hon är utsatt för våld, ska han eller hon uppmärksammas på sin rätt att få sina behov utredda. Vid en utredning ska socialtjänsten bedöma risken för ytterligare våld. En standardiserad bedömningsmetod bör då användas. Socialtjänsten ska erbjuda insatser akut och på kort och lång sikt. Exempel på sådana insatser är ekonomiskt bistånd för akuta behov, skyddat boende, information och råd, stödsamtal, hjälp att ordna stadigvarande boende, stöd i föräldraskapet, förmedling av kontakt med andra aktörer.

När en anmälan inkommit om barn som utsatts för eller upplevt våld ska utredning och riskbedömning äga rum. Barnen ska vid behov erbjudas råd och stöd, enskilt eller i grupp, skydd från våldsutövaren och vård och behandling. Föräldrar eller andra närstående kan även erbjudas råd och stöd med utgångspunkt i barnens behov.

Vägledande nivåer för beslut om insatser inom vård och omsorg

Rätt till bistånd

Generellt gäller för socialtjänstlagen att bistånd ges till försörjning och livsföring i övrigt om inte behovet kan tillgodoses på annat sätt, exempelvis genom IT-tekniska lösningar, hjälpmedel eller andra funktioner i samhället.

Utgångspunkt för rätt till vård och omsorg grundar sig i att den enskilde behöver insatser i sin dagliga livsföring på grund av

- Sitt hälsotillstånd
- Sin fysiska eller psykiska funktionsnedsättning
- Av sociala skäl.

Insatser enligt 4:1 SOL

Hemtjänst

Hemtjänst beviljas den som behöver insatser för att kunna bo kvar i det egna hemmet och uppnå skälig levnadsnivå. Hemtjänst beviljas inom följande livsområden med beskrivning om hjälpen ska ges stödjande/tränande eller kompenserande:

Livsområde	Insats/Aktivitet	Förtydligande (insatsen kan innehålla)
Allmänna uppgifter och krav	Att genomföra daglig rutin	Hjälp med daglig planering och/eller veckoplanering.
Förflyttning	Att ändra och bibehålla kroppsställning	Hjälp med uppstigning, att lägga sig på kvällen samt dagvila
Personlig vård	Att tvätta sig, att sköta kroppen	Hjälp med personlig hygien under dygnet. Dusch eller bad utifrån behov.
	Att sköta toalettbehov	Hjälp med toalettbesök och/eller tömning av flaska eller fristående toalett.
	Att klä sig	Hjälp med på- och avklädning.
	Att äta och dricka	Hjälp att dela, lägga upp och att föra mat eller dryck till munnen. Kan också innebära emotionellt stöd att äta och dricka.
	Att sköta sin egen hälsa	Exempelvis hjälp med egenvård. Tänk på att begära in läkarintyg om egenvård
Hemliv	Att skaffa varor och tjänster	Hjälp med att skaffa varor och tjänster beviljas enskild som inte har möjlighet att själv beställa, och/eller ta emot beställda varor från livsmedelsaffär. Om inte livsmedelsaffär i den enskildes närhet bistår med denna service, så kan insatsen istället utföras genom att personal gör inköpen. Inköpen av dagligvaror ska då göras i närmaste väl sorterade livsmedelsbutik. Hjälpen beviljas en gång i veckan och här ingår också att slänga utgångna varor. Alternativ insats är ledsagning.
	Att bereda måltider	Hjälp att iordningsställa dygnets måltider exempelvis frukost, fika och kvällsmat.

	Att städa köksutrymme och köksskåp	Hjälp med daglig disk, torka av middagsbord och andra utrymmen i köket samt att slänga utgångna varor.
	Att städa bostaden	Hjälp att städa bostaden beviljas den som är ensam i hushållet och/eller där anhörig inte heller kan städa. Hjälp med städning av bostaden beviljas var tredje vecka i två rum, kök samt hall och toalett. I insatsen ingår också avfrostning av frys en gång per år, rengöring av kylskåp två gånger per år samt fönsterputsning upp till två gånger per år. Fönsterputsning utförs i två rum, kök samt hall och toalett. Dock maximalt två fönster per rum. Vid ansökan om hemtjänst i form av enbart städning ska omsorgshandläggare informera om möjligheten att anlita privat städfirma vilket oftast blir ekonomiskt fördelaktigt för den enskilde. Storstädning beviljas inte. Utöver ordinarie städning kan kompletteringsstädning av golv och toalett/badrum utföras vid behov.
	Att göra iordning sovplatser	Insatsen innefattar daglig bäddning och renbäddning, beviljas utifrån behov.
	Att avlägsna avfall	Hjälp med att ta ut sopor beviljas enskild som har andra insatser. Enbart att ta ut sopor beviljas inte. Den enskilde uppmanas ta kontakt med fastighetsägaren och/eller renhållningsbolag för att lösa frågan.
	Att tvätta och torka kläder med hushållsapparater	Hjälp med tvätt och klädvård beviljas varannan vecka. I insatsen ingår att få hjälp med strykning upp till en timme per månad. Mangling beviljas inte.
	Att ta hand om hemmets föremål	Hjälp att ta in post och tidning samt hjälpt med skötsel av blommor beviljas enskild som har andra insatser. Enbart att ta in post och tidning eller att sköta blommor beviljas inte. Rengöring av hjälpmedel beviljas en gång i månaden. Hemtjänst i form av promenader eller skötsel av husdjur beviljas endast för certifierade service-, ledar- och signalhundar. För övriga husdjur gäller att insatsen inte ingår i skälig levnadsnivå men kan beviljas under en mycket begränsad tid, i avvaktan på en alternativ lösning. Hjälp kan dock beviljas för husdjur som kräver minimal skötsel.

Psykiska funktioner	Känsla av ensamhet	Insats beviljas enskild som behöver hjälp med att bryta isolering. Innan insatsen beviljas ska omsorgshandläggaren kartlägga den enskildes nätverk samt hänvisa till dagverksamhet och informera om frivilliga organisationer. Insatsen beviljas en timma per vecka.
	Känsla av trygghet	Besök eller telefonsamtal beviljas enskild som behöver den trygghet det ger att någon regelbundet hör av sig. Insatsen beviljas främst till enskilda som har få andra besök av hemtjänst och ska inte utföras samtidigt med annan insats. Behovet ska i första hand tillgodoses med trygghetslarm eller annan IT teknisk lösning.

Trygghetslarm

Trygghetslarm beviljas enskild som bor hemma och uppfyller ett eller flera kriterier:

- Personer som löper stor risk att falla och inte kan ta sig upp på egen hand.
- Personer som är i behov av att snabbt kunna påkalla hjälp vid alla tider på dygnet.
- Personer som upplever/känner sig otrygga och osäkra i den egna bostaden.

Matdistribution

Matdistribution beviljas enskild som inte kan laga mat själv eller ta sig till en närbelägen dagcentral. Den enskilde ska inte heller ingå i någon hushållsgemenskap med någon som kan tillgodose behovet.

Innan insatsen beviljas ska omsorgshandläggaren informera om möjligheten att få hjälp med att skaffa varor och tjänster, såsom som färdiglagad mat.

Matlagning i hemmet beviljas endast om medicinska skäl kan styrkas och att den enskilde är delaktig i matlagningen.

Ledsagarservice

Ledsagarservice beviljas enskild som har behov av stöd för att kunna delta i samhällslivet. Ledsagning beviljas utifrån behov upp till 10 timmar per månad.

Ledsagarservice beviljas till vårdbesök om den enskilde har behov av personlig vård under tiden eller då personen är så starkt påverkad av oro att det ger konsekvenser i form av att personen avstår nödvändiga sjukvårdsbesök. Hjälpbehovet i samband med vårdbesöket ska framgå av beslutet. Först ska andra möjligheter undersökas såsom hjälp av anhöriga, sjukresa med särskild hjälp, hjälp på plats av sjukhuspersonal eller möjlighet att vårdpersonal gör hembesök.

Ledsagarservice beviljas för att göra ärenden, såsom att göra sällaninköp.

Ledsagarservice ska utföras i närområdet, varför ledsagarservice för längre resor som regel inte beviljas.

Ledsagarservice ska inte heller innefatta sådana aktiviteter som medför betydande merkostnader för ledsagaren, då insatsen avser enklare aktiviteter. Den enskilde står för sina egna kostnader i samband med aktiviteten.

Ej utnyttjade timmar kan inte sparas till nästkommande månad.

Kontaktperson

Kontaktperson beviljas enskild som behöver hjälp för att bryta isolering och få social samvaro. Kontaktpersonen ska vara en medmänniska. I bedömningen ska framgå om behovet kan tillgodoses på annat sätt såsom dagverksamhet, hemtjänst/boendestöd, kontakt med anhöriga, grannar eller frivilligorganisationer.

Insatsen beviljas med en särskild uppgift och ett mål att under en begränsad period skapa en ny situation eller förändring för den enskilde.

Dagverksamhet

Dagverksamhet beviljas enskild som är i behov av att under dagtid få tillgång till sysselsättning, aktivering och viss träning för att bibehålla och förbättra sin funktionsförmåga samt ges möjlighet till social gemenskap.

Dagverksamhet som riktar sig till personer med kognitiv svikt beviljas enskild som är i behov av sådan verksamhet. Innan insatsen beviljas ska samråd ske med demensteamet för att bedöma vilken inriktning av dagverksamhet som bäst tillgodoser personens behov.

Dagverksamhet kan också beviljas till enskild som avlösning åt anhörig.

Avlösarservice

Avlösarservice beviljas enskild där anhörig behöver avlösning i vård- och omsorgsarbetet. Stödet ges för att ge den anhörige möjlighet till egen tid.

Avlösarservice beviljas både som regelbunden insats och för situationer som inte kan förutses. Avlösarservice kan ges när som helst på dygnet.

Ej utnyttjade timmar kan inte sparas till nästkommande månad.

Särskilt boende

Särskilt boende beviljas den enskilde när behovet av våd och omsorg inte längre kan tillgodoses på ett kvalitativt bra sätt i ordinärt boende och då den enskilde inte längre kan garanteras trygghet och säkerhet i hemmet. Särskilt boende beviljas enskilda:

- Då det finns ett stort hjälpbehov i kombination med att den enskilde inte kan påkalla hjälp eller påkallar hjälp oavsett om det föreligger ett hjälpbehov eller inte.
- Vid ett omfattande behov av hjälp, närhet till personal och ibland kombinerat med olämplig bostad. Hemtjänstinsatser har prövats men bedöms inte vara tillräckligt för att tillgodose behoven.
- Då den enskilde uttrycker stark oro/ångest, stör grannar eller anhöriga och/eller är en fara för sig själv. Tillsyn eller andra trygghetsskapande åtgärder har prövats men inte bedömts vara tillräckliga för att tillgodose behoven.
- Som har allvarigare sjukdom som medför täta sjukhusvistelser. Hemtjänst har prövats men inte bedömts vara tillräckligt för att tillgodose behoven.

- Vid särskilda behov såsom allvarligt eller långvarigt missbruk och/eller samtidig kognitiv svikt och/eller psykisk ohälsa - samsjuklighet - och där omsorgen inte kan genomföras i det egna hemmet.
- Vid avlastning för anhörig. Andra insatser för avlastning har prövats men inte bedömts vara tillräckliga för att tillgodose behoven.
- Då det finns ett hjälpbehov i kombination med att den enskilde är våldsutsatt eller är den i en relation som utövar våld.

Enbart hög ålder är inte skäl att bevilja särskilt boende utan hög ålder ska vara i kombination med andra skäl.

Av utredning ska framgå om den enskilde behöver särskilt boende med inriktning mot kognitiv svikt. Omsorgshandläggare ska samråda med demensteamet och/eller utsedd samverkansgrupp.

Om den enskilde tackar nej till erbjudet boende mer än en gång, ska kontakt tas med den enskilde för att klarlägga om behovet kvarstår eller inte, alternativt om behovet kan tillgodoses på annat sätt.

Observera att samtidigt med beslut om särskilt boende, fattas även beslut om hemtjänst i särskilt boende.

Korttidsboende

Korttidsboende beviljas enskilda:

- Som befinner sig i livets slutskede och inte vill, alternativt inte kan vara i den egna bostaden. Innan beslut fattas ska läkarintyg inhämtas, alternativt att kontakt tas med läkare. Samråd ska ske med sjuksköterska.
- Som till följd av försämrad hälsa, under en begränsad tid har svårt att vara i den egna bostaden. Det finns ett behov av närhet till personal, stort omvårdnadsbehov, återhämtning och/eller bostadsanpassning. Beslut kan fattas upp till fyra veckor sammanhängande tid.
- Med särskilda behov såsom allvarligt eller långvarigt missbruk och/eller samtidig kognitiv svikt och/eller psykisk ohälsa - samsjuklighet - och där insatsen innebär en korttidsvistelse för att kartlägga och bedöma den enskildes behov.
- Som får sitt vård- och omsorgsbehov tillgodosett i bostaden av anhörig och där den anhörige behöver avlösning. Behovet i det egna hemmet kan tillgodoses av både anhörig och hemtjänst. Beslut fattas då om korttidsboende i form av växelboende 1–2 veckor av 4. Tiden på korttidsboende ska inte överstiga tiden i hemmet. Insatsen kan beviljas upp till ett år i taget.
- Då det finns ett hjälpbehov i kombination med att den enskilde är våldsutsatt eller är den i en relation som utövar våld. Beslutet kan fattas upp till fyra veckor sammanhängande tid.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrins målgrupp

Insatserna boendestöd, särskilt boendestöd och sysselsättning kan beviljas till socialpsykiatrins målgrupp. Målgruppen avgränsas enligt definition från Nationell psykiatrisamordning (SoU 2006:5). Målgruppen innefattar personer med som på grund av psykisk funktionsnedsättning

har väsentliga svårigheter med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden. Den psykiska funktionsnedsättningen ska inte vara kortvarig eller av övergående natur.

Personer med psykisk utvecklingsstörning, demenssjukdom eller kognitiv svikt utan annan samtidig psykisk störning omfattas inte av målgruppen. Inte heller personer med missbruk/beroende utan psykiatrisk samsjuklighet.

Vid beslut om boendestöd, särskilt boendestöd och sysselsättning ges möjlighet att delta i träffpunktsverksamhet.

Boendestöd

Boendestöd är en insats som syftar till att brukaren ska kunna bibehålla eller utveckla sina egna resurser så att han eller hon kan leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar och uppnå en skälig levnadsnivå.

En förutsättning är att insatsen utförs stödjande genom att personal ger stöd och handledning så att brukaren själv kan utföra de vardagsnära sysslorna. Om den enskilde inte kan vara delaktig i utförandet och stödet istället behöver ske kompenserande anses boendestöd inte vara aktuellt. Den enskilde kan då ansöka om hemtjänst.

Boendestöd beviljas med antal tillfällen per vecka.

Innan beslut om boendestöd ska omsorgshandläggaren överväga om personen omfattas av målgrupperna för insatserna Familjepedagogisk insats i hemmet (Familjeteamet) och/eller Förstärkt öppenvård (Prologen). Behoven är likartade och insatserna ska samordnas.

Särskilt boendestöd

Insatsen beviljas till personer som behöver ett mer omfattande stöd och som är i behov av tillgång till personal under hela dygnet. Det särskilda boendestödet ges i ett antal lägenheter som ligger i geografisk närhet till varandra. Här finns också tillgång till gemensamhetslägenhet. Insatsen beviljas utan frekvens.

Sysselsättning

Sysselsättning beviljas personer i yrkesverksam ålder med psykisk funktionsnedsättning och som har behov av en strukturerad och meningsfull vardag i form av sysselsättning. Personen ska stå helt utanför den ordinarie arbetsmarknaden. Insatsen beviljas utan frekvens.

Vägledande nivåer för rätt till insatser enligt LSS

Rätt till insatser

För att ha rätt till insats enligt LSS krävs att den enskilde omfattas av lagens personkrets, har behov av den sökta insatsen och då behovet faktiskt inte är tillgodosett. Personer som har ett behov av stöd och hjälp i sin dagliga livsföring och tillhör LSS personkrets ska i första hand få sina behov tillgodosedda enligt denna lagstiftning om den begär det. Rätten till insatser enligt LSS utesluter inte möjligheten att få stöd enligt annan lagstiftning.

Vid bedömning om rätten till insats ska jämförelse göras med jämnårig person utan funktionsnedsättning, detta för att främja jämlika levnadsvillkor och full delaktighet i samhället. Målet ska vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Genom insatsen ska den enskilde tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Att ett barn är placerat i familjehem utgör inget hinder för att även insatser enligt LSS kan beviljas.

Personkretsbedömning

För personkrets enligt 1 § punkt 1 och 2 LSS (som är diagnosstyrda) begärs läkarintyg avseende utredning och fastställande av diagnos med diagnoskod, en beskrivning av det aktuella funktionstillståndet och vilka konsekvenser det medför för den enskilde i vardagen samt om det finns pågående och/eller planerade rehabiliteringsåtgärder. Om det finns psykologutredning ska även denna inhämtas. För personkrets enligt 1 § punkt 3 LSS begärs i första hand samma som ovan samt en ADL-bedömning (Allmän Daglig Livsföring).

Personkrets 1

Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd omfattas.

Den intellektuella funktionsnedsättningen (utvecklingsstörning) ska ha inträffat under personens utvecklingsår, vanligtvis upp till 16 års ålder.

Beslutet om tillhörighet till personkrets 1 bygger på en samlad medicinsk, psykologisk och social bedömning.

Personkrets 2

Personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.

Funktionsnedsättningen ska ha uppstått efter utvecklingsåren, vanligtvis efter 16 års ålder. Orsaken ska vara kroppslig sjukdom, så som tumörer, hjärnblödningar, inflammationer eller yttre våld. Även Alzheimers sjukdom bedöms vara en kroppslig sjukdom enligt praxis. Personkretsen omfattar inte personer med psykiska sjukdomstillstånd eller sjukdom till följd av missbruk.

Med begåvningsmässigt funktionshinder menas intellektuell funktionsnedsättning av samma grad som gäller för en person med utvecklingsstörning.

Beslutet om tillhörighet till personkrets 2 bygger på en samlad medicinsk, psykologisk och social bedömning.

Personkrets 3

Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Funktionsnedsättningen ska vara varaktig, det vill säga inte tillfällig eller av övergående natur. Samtliga rehabiliteringsmöjligheter ska vara uttömda.

Med betydande svårigheter i den dagliga livsföringen menas att den enskilde inte på egen hand kan klara vardagsrutiner som toalettbesök, personlig hygien, på- och avklädning, mathållning, kommunikation, förflyttning, sysselsättning eller nödvändig träning/behandling.

Samtliga rekvisit ska vara uppfyllda.

Förhandsbesked

Om den enskilde vill flytta från en kommun till en annan har personen genom denna bestämmelse rätt att i förväg få besked av inflyttningskommunen om rätt till insatser i den kommunen. Avsikten att flytta till kommunen måste dock vara klar och bestämd. Den enskilde kan exempelvis inte kräva förhandsbesked av flera kommuner för samma tid. En ansökan om förhandsbesked från en person som tänker bosätta sig i kommunen skall behandlas på samma villkor som om personen var bosatt där. Skyldigheten att tillhandahålla insatser inträder dock först sedan sökanden flyttat till kommunen. Ett förhandsbesked är giltigt sex månader från den dag då insatserna blir tillgängliga för den enskilde.

Rådgivning och annat personligt stöd

Region Skåne ansvarar för rådgivning och annat personligt stöd. Omsorgshandläggare ska informera om insatsen och verka för att personer som omfattas av LSS personkrets får sina behov av råd och stöd tillgodosedda genom ansvarig huvudman.

Personlig assistans

Kommunen ansvarar för personlig assistans i form av biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans för grundläggande behov upp till 20 timmar i veckan. Försäkringskassan ansvarar för assistansersättning där grundläggande behov överstiger 20 timmar i veckan. Kommunen ansvarar också för tillfällig utökning av assistans. När den enskilde ansöker om personlig assistans hos både kommunen och Försäkringskassan har båda instanser skyldighet att utreda ansökan oberoende av varandra. Gemensamt hembesök kan med fördel ske vid samtycke från den enskilde.

Med grundläggande behov avses hjälp med andning, personlig hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade.

Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till assistans för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt.

Personlig assistans ska övervägas som alternativ för barn och ungdomar till att bo utanför föräldrahemmet och som en alternativ möjlighet till bostad med särskild service för vuxna.

Rätt till personlig assistans är begränsad till personer som är under 65 år. Timmar som beviljas innan 65-årsdagen behåller den enskilde, men har inte rätt till någon utökning av timmar.

Insatsen beviljad med timmar per vecka.

Ledsagarservice

Ledsagarservice beviljas till personer som till följd av funktionsnedsättning behöver stöd att ta sig till och fram samt delta i enklare fritidsaktiviteter, t.ex. att träffa vänner, delta i samhälls- eller kulturliv eller att promenera. Ledsagarservice syftar till att motverka eller bryta den isolering som en funktionsnedsättning kan medföra. Insatsen bör ha karaktären av personlig service och anpassas efter de individuella behoven.

Det främsta med ledsagarservice är att den enskilde ska komma ut i sin närmiljö.

Ledsagarservice kan också beviljas vid semesterresor till närliggande länder om det krävs för att den enskilde ska uppnå goda levnadsvillkor och jämlikhet i förhållande till andra jämnåriga. För bedömning för omfattningen tas utgångspunkt i rättspraxis. Insatsen beviljas med timmar per månad.

Kontaktperson

Kontaktperson beviljas till personer där anhörigkontakten saknas eller behöver kompletteras. Insatsen är ett icke-professionellt stöd för att underlätta ett självständigt liv i samhället, så som att komma i kontakt med andra människor eller för att delta i fritidsaktiviteter. En viktig uppgift för kontaktpersonen ska vara att bryta den enskildes isolering. Insatsen beviljas utan frekvens.

Avlösarservice i hemmet

Avlösarservice i hemmet beviljas till personer där anhörig behöver återhämtning, resa bort, avlösning i vård- och omsorgsarbetet eller genomföra aktiviteter som den enskilde inte deltar i. Avlösarservice kan också beviljas för att föräldrar ska kunna ägna sig åt det funktionshindrade barnets syskon.

Avlösarservice beviljas både som regelbunden insats och för situationer som inte kan förutses och kan ges när som helst på dygnet.

Avlösarservice beviljas med antal timmar per vecka.

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

Korttidsvistelse beviljas personer som har behov av miljöombyte och rekreation och/eller vars anhöriga behöver avlösning i omvårdnadsarbetet. Korttidsvistelse kan också beviljas för att föräldrar ska kunna ägna sig åt det funktionshindrade barnets syskon eller då det finns behov av att bryta beroendeförhållande.

Korttidsvistelse kan utformas på olika sätt - korttidsboende, stödfamilj, sommarläger eller kortkurser.

Korttidsvistelse beviljas både som regelbunden insats och för situationer som inte kan förutses.

Korttidsvistelse beviljas med antal dygn per månad.

Korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

Korttidstillsyn beviljas barn över 12 år med funktionsnedsättning när skolan inte längre har skyldighet enligt skollagen att bistå med fritidshem. Insatsen beviljas efter avslutad vårtermin det år barnet fyller 13 år och till och med sista augusti det år gymnasiestudier avslutas.

Korttidstillsyn beviljas för barn som har förvärvsarbetande föräldrar och som inte kan klara sig själv före respektive efter skoldagen samt vid lov eller studiedagar. Insatsen kan också beviljas om barnet är i behov av stimulans, aktivitet och/eller social tillvaro. Enligt praxis räcker det att endast ett av kriterierna är uppfyllda för att kunna beviljas insatsen.

Korttidstillsyn beviljas utan frekvens.

Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar

Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar beviljas enskilda barn och ungdomar upp till 18 års ålder (vid skolgång kan insatsen ges upp till 21 års ålder).

Insatsen bör i första hand ses som ett komplement till föräldrahemmet och bör komma i fråga för barn och ungdomar med svåra funktionshinder som trots olika stödinsatser helt eller delvis inte kan bo kvar i föräldrahemmet. Insatsen ska ses som en kompletterande uppväxtmiljö för barnet. För de som inte alls kan bo hemma utgör insatsen en ersättning för föräldrahemmet.

Insatsen kan också beviljas för att ges möjlighet att fullfölja studier på annan ort. Samverkan behöver då ske med skolan.

Föräldrar är skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader när ett barn under 18 år får vård utom det egna boendet.

En förutsättning för boende i familjehem är att familjehemmet har medgivande enligt socialtjänstlagen att ta emot barn för stadigvarande vård och fostran.

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna beviljas personer som trots stödåtgärder inte kan bo i en egen bostad. Insatsen bostad med särskild service beviljas som gruppboende eller serviceboende. Detta ska framgå av beslutet.

Daglig verksamhet

Daglig verksamhet beviljas personer i yrkesverksam ålder som tillhör personkrets 1 eller 2 och som saknar annat arbete eller studier. Personen ska inte heller stå till arbetsmarknadens förfogande, med eller utan anpassning. Samverkan med andra samhällsaktörer ska ske för att utreda personens arbetsförmåga.

Insatsen beviljas utan frekvens.

Vägledande nivåer för beslut om bostadsanpassningsbidrag

Innan beslut om bostadsanpassningsbidrag beviljas ska handläggaren överväga om behovet kan tillgodoses genom hjälpmedel som erbjuds av Region Skåne eller kommunen. Övervägandet dokumenteras.

Innan beslut om bostadsanpassningsbidrag ska handläggaren också kontrollera om anpassningen kan göras med tidigare återtagna anordningar.

Skälig tid

Bidrag till mer genomgripande anpassning av bostad som hyrs i andra hand beviljas enskild när upplåtelsen är längre tid än sex månader.

Bidrag till mer genomgripande anpassning av bostad där den enskilde vistas i perioder beviljas om perioden är längre tid än sex månader.

Fasta funktioner i och i anslutning till bostad

Bidrag beviljas även till tillbehör som är nödvändiga för att utnyttja fasta funktioner.

Skäliga kostnader

Bidrag beviljas enskild för ombyggnad/tillbyggnad av rum i kostnadsnivå med jämförbart IKEA-sortiment.

För uppgift om arbetskostnad ska handläggaren begära offert från minst tre leverantörer.

För uppgift om kostnader för anordningar ska handläggaren begära offert från minst tre leverantörer.

Gemensamt för genomförande av insatser

Genomförande av insatser sker i enlighet med lagar, föreskrifter, Socialstyrelsens handböcker samt enligt socialnämndens fastställda verksamhetsprocesser.

Genomförande av insatser sker, förutom vad gäller service, utifrån uppdrag av socialsekreterare eller omsorgshandläggare. Utföraren får i samband med uppdrag information om:

- Vem det gäller
- Vad som ingår i uppdraget
- Vilket eller vilka mål som gäller för insatsen
- Hur socialsekreterare/omsorgshandläggare ska följa upp insatserna.

Utföraren planerar insatserna tillsammans med den enskilde. Om den enskilde har behov av insatser från flera ska insatserna samordnas. Om det finns behov av samordnad individuell plan (SIP) ska utföraren kontakta socialsekreterare eller omsorgshandläggare. Även insatser som ges av olika delar av socialnämndens egen verksamhet ska samordnas.

Utföraren meddelar socialsekreterare eller omsorgshandläggare om brukarens behov förändras, exempelvis ska avslutas, utökas eller om behov finns av mer eller andra insatser.

Genomförande av insatser inom vård och omsorg och LSS utförs med stöd av IBIC – Individens behov i centrum och genomförande av SOL-insatser (LVU) till barn och unga utförs med stöd av BBIC – Barns behov i centrum. Dokumentation görs i verksamhetssystem enligt gällande föreskrift om dokumentation.

Genomförandeplan

Genomförandeplanen upprättas tillsammans med den enskilde och eventuell legala företrädare. I genomförandeplanen konkretiseras insatsen i vilka aktiviteter som ska utföras och målsättning med dessa. Av genomförandeplanen ska det framgå, när och hur aktiviteterna ska ske.

Genomförandeplanen ligger till grund för utförarens egen uppföljning, den ska vara aktuell och revideras därför vid behov.

Genomförandeplan ska vara klar inom:

- IFO - en månad
- Hälsa, vård och omsorg – en månad
- LSS och socialpsykiatri – en månad.

För genomförandeplan gällande barn och unga som är placerade i familjehem eller HVB gäller särskilda regler.

Om den enskilde inte vill medverka vid upprättandet av genomförandeplanen ska den ändå upprättas och användas som personalens arbetsinstrument.

För personer som har nedsatt beslutsförmåga gäller att den enskilde kan ge ett konkludent samtycke. Detta innebär att den enskilde agerar på ett sätt som underförstått innebär att han eller hon samtycker till hur aktiviteten ska genomföras. Legal företrädare ska erbjudas att medverka.

Vistelsebegreppet

Utförare inom Vård och omsorg och LSS ska verkställa en bosättningskommuns beslut i de fall någon tillfälligt vistas i kommunen och behöver insatser på grund av ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom. Bosättningskommunen ersätter utförare enligt sin ersättningsnivå.

Part, företrädare

Enligt bestämmelser i 17 kap föräldrabalken har *anhöriga*, utan att vara ombud eller legala företrädare, lagstöd för att vidta vissa ordinära rättshandlingar med anknytning till den enskilde.

Anhöriganställning

Inom vård- och omsorgsavdelningen används möjligheten till anhöriganställning endast i undantagsfall. Inom avdelningen LSS och socialpsykiatri kan anställning ske som PAS-anställning.

Vägledande nivåer för genomförande av insatser inom IFO

Familjeteamet

Service

Föräldrar eller ungdomar över 15 år kan själva ta kontakt med socialsekreterare eller familjebehandlare för möjlighet till rådgivande och stödjande samtal. Samtalen, vanligtvis 1–5 samtal, erbjuds under en kortare period och utan biståndsbeslut eller dokumentation.

Barngruppen Blåvinge vänder sig till barn i åldrarna 8–12 år som lever i familjer med svårigheter.

Föräldrautbildning Active Parenting (AP) erbjuds föräldrar i grupp vid 6 tillfällen om 3 timmar.

Ungdomstjänst handläggs av Familjeteamet.

Samarbetssamtal och möjligheten att upprätta avtal om vårdnad/boende/umgänge erbjuds av familjerättssekreterare.

Familjerådgivning erbjuds i samarbete med andra kommuner.

Medling erbjuds i samarbete med andra kommuner.

Öppenvård

Då socialsekreterare beviljat insatsen öppenvård utformas insatsen utifrån de behov som framkommit i utredningen och som framgår av uppdraget. Metoder som kan användas är följande:

Funktionell Familjeterapi. Vänder sig till familjer med barn med relationsförsvårande beteende som exempelvis skolk, bråk och missbruk.

Familjepedagogisk insats i hemmet. Vänder sig till familjer med behov av stöd av mer praktisk och konkret karaktär.

Haschavänjningsprogrammet (HAP). Vänder sig till personer från ca 18 år som har använt cannabis oregelbundet under en tvåårs period eller till dem som använt cannabis i minst sex månader, tre ggr/vecka och som vill sluta.

Cannabisprogram för ungdomar (CPU). Vänder sig till ungdomar och deras familjer, där ungdomen har använt cannabis men inte i den omfattningen att de bedöms vara i behov av HAP eller är för unga för HAP.

rePULSE. Vänder sig till både barn och vuxna som har behov av bättre impuls kontroll och träning av sociala färdigheter.

Individuell Active Parenting (AP). Föräldrautbildning som vid behov kan erbjudas enskilda föräldrar som inte kan delta i AP-grupp på grund av exempelvis funktionsnedsättning.

Tryggare Barn. Erbjuds som en kurs för alla föräldrar där enheten Barn och unga fått en orosanmälan om våld eller annan kränkning mot barn 3–12 år.

Våldsutsatta vuxna erbjuds information, råd och stödsamtal.

Barn som upplevt våld erbjuds råd och stöd, enskilt eller i grupp. Även föräldrar eller andra närstående kan erbjudas råd och stöd med utgångspunkt i barnens behov.

Våldsutövare erbjuds samtalsstöd i syfte att våldet ska upphöra.

Prologen

Service

Enskilda har möjlighet att själva kontakta socialsekreterare eller behandlingsassistenter för rådgivande och stödjande samtal. Samtalen, vanligtvis 1–5 samtal, erbjuds under en kortare period och utan biståndsbeslut eller dokumentation.

Öppenvård

Öppenvård planeras alltid tillsammans med den enskilde och kan utföras av socialsekreterare och/eller behandlingsassistent. Öppenvården innehåller insatser såsom:

- Haschsamtal
- Haschavvänjningsprogrammet
- Återfallsprevention
- MI-samtal
- Stödjande- eller behandlande samtal
- Samtal om hälsa
- Aktiviteter
- Tillsyn Nyttjandeboende.

Öppenvård erbjuds genom tre olika beslut:

Öppenvård - där någon eller några insatser är tillräckliga.

Förstärkt öppenvård - innebär dagliga insatser.

Strukturerad öppenvård - följer ett gemensamt veckoprogram med måltider, men individuell planering vad gäller sysselsättning, arbetsprövning/praktik samt samtalsstöd.

Strandbadsvägen

Öppenvård

Strandbadsvägen har ansvar för att hitta lägenheter, upprätta kontrakt samt genomföra tillsyn av lägenheter, såsom anvisningsbostäder, sociala kontrakt, jourbostäder och nyttjande-bostäder på uppdrag av andra enheter inom IFO.

Hem för vård eller boende – HVB

HVB riktar sig till ungdomar i åldrarna 16–18 år. HVB är ett alternativ till placering i familjehem.

I boendet har den unge eget rum och tillgång till kök och toalett samt vissa gemensamhetsutrymmen.

Boendet har bemanning dygnet runt. Föreståndare och personal har kompetens enligt föreskrift och har möjlighet till fortbildning och handledning.

Stödboende

Stödboende vänder sig till ungdomar i åldrarna 16–20 år. Den unge förbereds för ett självständigt boende och vuxenliv med målsättningen att:

- Klara av sin dagliga livsföring
- Fungera i skola/sysselsättning
- Hantera sin ekonomi
- Skaffa och behålla ett socialt nätverk och
- Ha en meningsfull fritid.

Stödet under tiden på stödboendet anpassas individuellt och utförs av Strandbadsvägens öppenvård. Den unge har eget rum och tillgång till kök och toalett. Bemanningen planeras utifrån den unges behov av stöd och tillsyn.

Föreståndaren och personal har kompetens och möjlighet till fortbildning enligt föreskrift.

Handläggarenheten

Förebyggande hembesök

Uppsökande verksamhet bedrivs i form av hembesök till personer som under året fyller 80 år. Personerna informeras om samhällets och organisationers insatser för äldre.

Vägledande nivåer för genomförande av insatser inom Hälsa, vård och omsorg

Värdegrund och värdighetsgarantier

Omsorgen ska inriktas på att äldre människor kan leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Värdegrund

Socialnämndens värdegrund för verksamheten som berör äldre är:

”Inom vård och omsorg i Simrishamns kommun strävar vi efter att möta dig med empati, lyhördhet och respekt för dig och dina val.”

Värdegrunden bygger på följande värdeord:

- Gott bemötande
- Självbestämmande
- Delaktighet
- Privatliv och integritet
- God kvalitet
- Sammanhang
- Trygghet
- Meningsfullhet.

Värdighetsgarantier

- Vi garanterar att arbeta förebyggande för att du ska bibehålla din hälsa i så stor utsträckning som möjligt. Utifrån dina behov erbjuds du en genomförandeplan, individuell vårdplan och/eller rehabiliteringsplan. Vi garanterar även att en riskbedömning sker via Senior Alert.
- Vi garanterar dig en kontaktman, som tillsammans med dig, har det övergripande ansvaret gällande planering av din hjälp och som kan stödja, vägleda och hjälpa dig.
- Vi garanterar att medarbetarna ska bära namnbricka och ha legitimation att uppvisa, där du kan se att vi arbetar i Vård och omsorg.
- Vi garanterar att du som bor på särskilt boende erbjuds daglig utevistelse.

Förebyggande verksamhet

Dagverksamhet och Träffpunkt

Dagverksamhet och Träffpunkt bedrivs på vissa av socialnämndens särskilda boenden. Verksamheten ger personer som bor i eget hem möjlighet att umgås och träffa andra samt att få en meningsfull sysselsättning.

Demensteam

Demensteamet, som består av demenssjuksköterska och Silviasystrar, erbjuder stöd till enskilda, anhöriga och grupper som service samt är ett stöd till andra enheter inom socialnämnden, exempelvis omsorgshandläggare och personal inom Vård och omsorg.

Frivilligverksamhet

Frivilligverksamheten är knuten till Anhörigstödet. Verksamheten rekryterar frivilliga som sedan matchas med personer som önskar social samvaro med en annan person.

Hemtjänst

Hemtjänst utförs i brukarens egna hem. De insatser eller aktiviteter som omsorgshandläggare beslutat om beskrivs i följande livsområden. Inom ramen för ett livsområde ska utföraren påbörja en ny aktivitet utifrån brukarens behov, utan att brukaren för den skull direkt behöver ansöka om den. Utföraren meddelar omsorgshandläggare, som inom 14 dagar, registrerar insatsen – eller vid behov tar kontakt med brukaren.

Tänk även på att reglerna för resursfördelning är konstruerade så att det är möjligt för utföraren att påbörja även andra insatser, upp till 14 dagar, utan att någon ny bedömning behöver göras. Ersättningen utgår på det datum då insatsen verkställs.

Allmänna uppgifter och krav

Insatsen innebär att få stöd i att genomföra daglig rutin eller att bibehålla daglig planering eller veckoplanering, exempelvis genom att göra ett schema, stöd med att boka eller passa avtalade tider.

Förflyttning

Insatsen innebär också att få hjälp med att ändra och bibehålla kroppsställning, exempelvis att stiga upp på morgonen, att lägga sig på kvällen samt att lägga sig och stiga upp under dagen vid vila.

Personlig vård

Vid hjälp med personlig vård är det grundläggande att stor hänsyn tas till den enskildes behov och integritet. Insatserna kan ges stödjande/tränande eller kompenserande.

Insatsen innebär stöd i att tvätta sig, att sköta kroppen, hjälp med personlig hygien, morgon och kväll och exempelvis kamning/rakning, tand- och munvård. Vid hjälp med dusch och bad kan den enskilde också behöva hjälp med exempelvis öron- och nagelvård samt hårtvätt och att blåsa/rulla hår samt att torka hygienutrymmet.

Insatsen innebär också hjälp att sköta toalettbehov, men även byte av inkontinenshjälpmedel, tömning av kateter och stomi. I insatsen ingår även tömning av hink eller flaska samt vid behov rengöra använt hjälpmedel.

Insatsen innebär även hjälp att klä sig, hjälp med att ta av och på kläder och skor, att välja kläder efter väder och situation.

Vid hjälp att äta och dricka får den enskilde hjälp att lägga upp och dela maten, öppna flaskor och burkar samt att föra mat och dryck till munnen. Hjälpen innebär också att främja matlust genom sällskap. Personalen stannar hos den enskilde under tiden som han och hon äter och dricker.

Hjälp med att sköta sin egen hälsa kan exempelvis vara hjälp med att smörja sig, följa medicinska ordinationer.

Hemliv

Insatserna inom området hemliv utförs i så stor utsträckning som möjligt stödjande/tränande. Insatserna inom området hemliv består av:

Hjälp att skaffa varor och tjänster som innebär stöd i att göra inköpslista, beställa mat i livsmedelsaffär samt att ta emot och packa upp beställda varor. Även att slänga utgångna varor. I vissa fall är den enskilde beviljad ledsagning för att själv handla.

Vid hjälp med att bereda måltider får den enskilde hjälp med att planera och bereda måltider vid frukost, fika och kvällsmat. Hjälp med enklare matlagning. Duka, servera och dela mat. Vid insatsen matlagning i hemmet lagar personalen lättare och enklare rätter och den enskilde är delaktig i matlagningen.

Vid matdistribution lämnar personal lunchlåda till den enskilde. Personal hjälper till med att öppna förpackning och lägga upp på tallrik.

Måltidshjälp innebär att personalen stannar hos den enskilde under tiden han eller hon äter och dricker.

Hjälp att städa köksutrymme och köksskåp innebär hjälp med daglig disk, avtorkning av middagsbordet, även kylskåpstäd och översyn av varor i kylskåpet, att slänga utgångna varor.

Att städa bostaden innebär hjälp med städning av bostaden - dammsuga, damma, torka av golv, skaka mindre mattor - i två rum, kök samt hall och toalett. Avfrostning av frys en gång per år. Fönsterputs utförs upp till två gånger per år i två rum, kök samt hall och toalett.

Kompletteringsstädning av golv och toalett/badrum utförs veckorna mellan beviljad städning. Kompletteringsstädning innebär golvvård samt städning av toalett/badrum genom att rengöra toalett, golv och handfat efter toalettbesök eller vid behov.

Insatsen innebär också hjälp med strykning upp till en timme per månad. Hjälp med att avlägsna avfall innebär att personal tar ut sopor från rummet/lägenheten.

Hjälp med att tvätta och torka kläder med hushållsapparater innebär också hjälp med att samla ihop tvätt, sortera och hänga upp och lägga in i garderob.

Insatsen att göra iordning sovplatser innebär bäddning av sängen på morgonen samt renbäddning vid byte av sängkläder.

Insatsen att ta hand om hemmets föremål innebär hjälp med rengöring av hjälpmedel samt skötsel av blommor. Om den enskilde har andra hemtjänstinsatser hjälper personal till med post- och tidningsintagning.

Hemtjänst i form av promenader eller skötsel av husdjur, gäller vanligtvis för certifierade service-, ledar- och signalhundar. För övriga husdjur utförs insatsen vanligtvis bara i avvaktan på annan lösning. Hjälp kan dock utföras för husdjur som kräver minimal skötsel.

Psykiska funktioner

För att motverka känsla av ensamhet ges social stimulans där den enskilde får stöd i att bryta isolering, exempelvis genom promenader, att läsa tidningen tillsammans eller en pratstund.

Känsla av trygghet uppnås i första hand genom trygghetskamera och trygghetslarm. Larmet och kameran installeras hos den enskilde. När den enskilde larmar kommer hon eller han i kontakt med larmcentral som kontaktar personal i hemtjänst eller nattpatrull. Inställelsetiden för personalen är 60 minuter. Tillsyn via trygghetskamera ges vid de tidpunkter som den enskilde och personalen kommer överens om och dokumenteras i genomförandeplanen. Larm och trygghetskamera kan kombineras.

Ledsagarservice

Ledsagarservice innebär att den enskilde får möjlighet att delta i samhällslivet, besöka läkare eller göra ärenden. Insatsen utförs i närområdet. Insatsen utförs av personal inom Vård och omsorg för personer i ordinärt, korttids- eller särskilt boende.

Kontaktperson

Insatsen kontaktperson utförs av en kontaktperson som matchats med brukaren. Insatsen varierar utifrån de behov den enskilde har för att bryta isolering och få social samvaro. Insatsen utförs under en period och ska leda till en ny situation eller förändring för den enskilde.

Dagverksamhet

Insats i form av biståndsbedömd dagverksamhet utförs under dagtid för att få social gemenskap, sysselsättning och aktivering. På dagverksamheten ges habiliterande och rehabiliterande insatser med syfte att återfå eller behålla förmågor.

Dagverksamhet för personer med kognitiv svikt ger stöd och stimulans utifrån den kognitiva svikten men fungerar också som avlastning för anhörig.

Avlösarservice

Insatsen innebär att personal inom Vård- och omsorg går hem till enskild som vårdas av anhörig då denne behöver avlösning i vård- och omsorgsarbetet. Insatsen kan vara regelbunden eller vid situationer som inte kan förutses och ges när som helst på dygnet.

Särskilt boende

Särskilt boende innebär ett boende i egen lägenhet med insatser dygnet-runt i något av kommunens särskilda boenden. Omsorgshandläggaren beslutar om vissa hemtjänstinsatser i särskilt boende. Utöver det kan det finnas behov för utföraren att lägga in beskrivning av de insatser/aktiviteter i genomförandeplanen som generellt ingår i beslut om särskilt boende. De insatser/aktiviteter som kan vara aktuella är:

- Allmänna uppgifter och krav - att hantera sitt eget beteende, att genomföra daglig rutin
- Förflyttning - att använda transportmedel, att använda kommunikationsutrustning
- Personlig vård - att se till sin egen säkerhet, att se till sin egen hälsa, att röra sig omkring på olika platser
- Hemliv - att skaffa varor och tjänster, att städa bostaden, att avlägsna avfall, att bereda måltider, att städa köksutrymme och skåp
- Psykiska funktioner - känsla av trygghet, känsla av ensamhet
- Mellanmänskliga interaktioner – informella sociala kontakter, familjerelationer
- Samhällsgemenskap - rekreation och fritid
- Nattinsats
- Skydd från våld och eventuellt motiverings-/förändringsarbete för att undvika fortsatt våld.

Möjlighet att inta måltider eller genomföra gemensamma aktiviteter finns i gemensamhetsutrymmen. Gemensamma aktiviteter erbjuds dagligen. Tillgång till hemsjukvård finns på boendet.

Särskilt boende med viss inriktning

Inom ramen för insatsen särskilt boende erbjuds gruppboende med inriktning kognitiv svikt. I dessa gruppboenden har personal särskild kunskap kring området samt att metoder i det brukarnära arbetet är anpassat utifrån målgrupp. Behovet av inriktningen framgår av omsorgshandläggarens utredning.

När den enskilde inte längre har behov av den specifika kompetens/metoder i gruppboendet ska den enskilde flytta till vanligt särskilt boende. Detta framgår av den enskildes hyreskontrakt. Bedömning ska dokumenteras i journal.

Parboende

Om ett par beviljas särskilt boende ska båda beredas plats på samma boende om de önskar det. Antingen i en gemensam lägenhet eller i två på samma boende.

I de fall det är en person i ett par som blivit beviljad särskilt boende men paret fortsatt önskar bo tillsammans är personen utan biståndsbeslut medboende/hyresgäst. Om den enskilde med biståndsbeslut avlider eller av annan anledning inte längre är beviljad insatsen särskilt boende får den medboende flytta. (Pargaranti)

Korttidsboende

Vistelse på korttidsboende erbjuds med inriktning försämrad hälsa, kognitiv svikt eller särskilda behov på grund av samsjuklighet eller i livets slutskede.

Vid vistelse pga. försämrad hälsa inriktas omsorgen på insatser för att återfå funktioner och självständighet för att den enskilde ska kunna återgå till det egna hemmet.

Vid vistelse på grund av kognitiv svikt inriktas omsorgen på insatser som kommer stödja den enskilde i dennes kognitiva svikt. Insatsen kan också innehålla kartläggning av omsorgsbehovet. Insatsen innebär samverkan med demensteam/Silviasyster.

Vid vistelse på grund av samsjuklighet inriktas omsorgen på insatser för att återfå funktioner och självständighet samt kartläggning av omsorgsbehovet. Insatsen innebär samverkan med Vuxenenheten, socialpsykiatri, psykiatri och/eller demensteam/Silviasyster.

Vid vistelse på grund av avlösning för anhörig inriktas omsorgen på den enskildes behov av omväxling och aktiviteter.

Vid vistelse i livets slutskede genomförs insatsen utifrån den enskildes önskemål utifrån brytpunktssamtal om hur hon eller han vill att den tiden ska vara. Insatsen innebär samverkan med ASIH.

Vid vistelse med anledning av behov av skydd från våld inriktas insatsen, förutom övriga behov av vård och omsorg, på att skydda den enskilde och eventuellt motivera till annat fortsatt förändringsarbete för att minska risken för ytterligare våld.

Vägledande nivåer för genomförande av insatser inom LSS och socialpsykiatri

Förebyggande verksamhet

Träffpunkten

Mötesplatsen vänder sig till personer med psykisk funktionsnedsättning och är öppen vardagar. En viktig del av insatsen är att bryta isolering, ge möjlighet till gemenskap och samvaro med andra och erbjuda olika aktiviteter med syfte att motverka psykisk ohälsa.

Om behov av det finns – erbjuda gruppverksamhet som syftar till att samtala om relationer samt att förebygga våld i nära relationer.

Personlig assistans

Insatsen ges enligt LOV.

Ledsagarservice

Ledsagare utreds av enhetschef inom avdelningen LSS och socialpsykiatri. Ledsagare anställs utifrån den enskildes behov och de kvalifikationer som behövs för uppgiften.

Kontaktperson

Kontaktpersonen utreds av enhetschef inom avdelningen LSS och socialpsykiatri. Kontaktperson matchas med den enskildes önskemål. Insatsen planeras och följs upp genom gemensamma träffar. Kontaktpersonen har möjlighet till stöd och handledning av utföraren.

Kontaktpersonen arvoderas för sitt uppdrag.

Avlösarservice i hemmet

Personal från avdelningen LSS och socialpsykiatri utför insatsen avlösarservice i hemmet. Omvårdnad ingår i insatsen.

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

I insatsen korttidsvistelse ingår omvårdnad. På korttidsvistelsen tränar barnet sociala sammanhang, knyter sociala kontakter, har en aktiv fritid och får ett meningsfullt miljöombyte. Äldre ungdomar kan träna på att bo själva inför flytten hemifrån i träningslägenhet.

Korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

Insatsen liknar skolbarnsomsorg och är en omsorg som ges under trygga former för att föräldrar ska ha möjlighet att arbeta eller studera eller barnets behov av stimulans.

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna

Insatsen innebär att den enskilde ska kunna vara så självfunderande som möjligt och alltså kunna bo så självständigt som möjligt. Vid beslut om bostad med särskild service ska strävan vara att bevilja den boendeform som utifrån individens behov har lägsta möjliga omvårdnadsnivå. Möjlighet att göra "boendekarriär" finns inbyggt i verksamheten.

När problematik som hör till åldrande blir aktuell motiveras den enskilde att ansöka om särskilt boende. Det är den enskilde själv som bestämmer om och när det är aktuellt med flytt.

Annan särskild anpassad bostad

Annan särskilt anpassad bostad är en bostad med viss grundanpassning för funktionshindrade personer, men utan fast bemanning. I denna boendeform ingår inte omvårdnad, fritidsverksamhet eller kulturella aktiviteter. Boendeformen är inte heller att betrakta som bostad med särskild service och socialnämnden har därför inte ansvar för hälso- och sjukvården för personer som bor i denna boendeform.

Servicebostad

Servicebostad innebär stöd och hjälp vad gäller omvårdnad genom att den enskilde själv kan påkalla hjälp av personal vid behov. I insatsen servicebostad tillgodoses även möjligheten för den enskilde att utifrån sina egna önskemål delta i fritids- och kulturaktiviteter.

Gruppbostad

Gruppbostad innebär stöd och hjälp vad gäller omvårdnad för den som har ett omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov. I insatsen gruppboendeform tillgodoses även möjligheten för den enskilde att utifrån sina egna önskemål delta i fritids- och kulturaktiviteter.

Daglig verksamhet

Daglig verksamhet innebär individuellt anpassade arbetsplatser och arbetsuppgifter både inom socialnämndens egna dagliga verksamheter och utflyttade verksamheter. Inom daglig verksamhet kartläggs hur deltagarnas fysiska, kognitiva och intellektuella funktioner bevaras och förbättras genom aktivitet. Samverkan sker med arbetsförmedling och försäkringskassa i de fall prövning görs på öppna arbetsmarknaden.

Resor till och från daglig verksamhet bekostas av brukaren, vanligtvis med hjälp av färdtjänst i form av månadskort.

Habiliteringsersättning

Habiliteringsersättning utgår hel- respektive halvdag som den enskilde närvarat på daglig verksamhet. Vid närvaro mellan 1–4 timmar utgår halv habiliteringsersättning och vid närvaro mer än 4 timmar utgår hel habiliteringsersättning. Besök hos sjukvård eller tandvård är grund för habiliteringsersättning om den enskilde deltagit i daglig verksamhet före eller efter besöket. Vid sjukfrånvaro, semesterledighet eller deltagande i skolundervisning utgår inte habiliteringsersättning.

Boendestöd

Boendestöd innebär ett kvalificerat återhämtningsinriktat stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning där den enskilde är delaktig. Stödet ska minimera och kompensera effekten av funktionsnedsättningen tills den enskilde blir självgående. Boendestödet innehåller:

- Psykologiskt stöd, till exempel att stärka självförtroendet och stöd med att fatta beslut.
- Pedagogiska insatser, stöd med att utföra praktiska saker eller planera/strukturera saker i hemmet, stöd med att planera inköp och/eller handla, stöd med att kunna sköta sin hygien, stöd med att vistas i offentliga miljöer och färdas med allmänna kommunikationsmedel.
- Hjälp med att bryta isolering genom att komma ut i samhället i olika sammanhang, initiera olika aktiviteter och sysselsättning. Stöd med att återknyta och behålla kontakter med anhöriga och vänner.
- Stöd med att ta kontakt med olika myndigheter.

Särskilt boendestöd

Särskilt boendestöd innehåller insatser enligt ovan, men innebär ett mer omfattande stöd. Förutsättningen är att den enskilde bor i närheten av Kompassens gemensamhetslägenhet. Stödet ges dygnet runt i den egna lägenheten.

Sysselsättning

Sysselsättning innebär att den enskilde ges möjlighet till aktivering, social gemenskap och förbättrad livskvalitet i en arbetsliknande miljö. Insatsen kan ges både individuellt och i grupp.

Vägledande nivåer för genomförande av insatser inom Hälso- och sjukvård

Utredning av kommunens definition av och vägledande nivåer vid ordination av hjälpmedel pågår och kommer kompletteras vid ett senare tillfälle.

Avgifter

Kommunen har enligt socialtjänstlagen 8 kap, LSS 18–21 §§, hälso- och sjukvårdslagen 26–27 §§, Ärvdabalken 18 kap 2 § rätt att ta ut avgifter för vissa tjänster. Kommunens rätt att ta ut avgifter enligt alkohollagen hanteras i särskilda regler.

Individ- och familjeomsorg

Dödsboförvaltning

Socialnämnden räknar årligen ut timkostnad för handläggning. Efter avslutad dödsboförvaltning tillställs dödsboet faktura.

Ersättning för uppehälle

Egenavgiften som socialnämnden tar ut vid stöd- och hjälpinsatser av **behandlingskaraktär** får högst uppgå till 80 kr (Socialtjänstförordningen 6 kap 1 §).

I samband med beslut om placering görs en bedömning av den enskildes betalningsförmåga och beloppet på egenavgiften fastställs. Egenavgiften får inte uppgå till mer än en tredjedel av personens månadsinkomst efter skatteavdrag.

Om den enskilde saknar inkomst eller har så låg inkomst att full avgift inte kan tas ut fastställs egenavgiften till ett lägre belopp eller efterges helt enligt 9 kap 4 § SOL. Om den enskilde genom att betala egenavgift blir berättigad till ekonomiskt bistånd bör den efterges.

När den enskilde uppbär sjukpenning begär kommunen att försäkringskassan gör avdrag för egenavdraget från sjukpenningen innan den betalas ut till den enskilde och betalar ut motsvarande belopp till socialnämnden. Försäkringskassan får inte göra avdraget retroaktivt.

Om den enskilde inte frivilligt har betalat den beslutade egenavgiften kan socialnämnden med stöd av 9 kap 3 § SoL väcka talan om återkrav hos förvaltningsrätten senast inom tre år från det att socialnämndens kostnad uppstod.

Ersättning från föräldrar

I samband med placering beräknas belopp och beslut fattas om ersättningen från föräldrarna. Beräkningen sker på samma grunder som i socialförsäkringsbalkens 19 kap och för var och en av föräldrarna. För att kunna göra beräkningen kan socialnämnden begära inkomst- och förmögenhetsuppgifter från skatteverket. Vid placering av barn anmäls också till försäkringskassan så att eventuellt underhållsstöd/underhållsbidrag stoppas. Underhållsstödet framgår av socialförsäkringsbalkens 18 kap 20 §.

Om den enskilde inte frivilligt har betalat det beslutade beloppet kan socialnämnden med stöd av 9 kap 3 § SoL väcka talan om återkrav hos förvaltningsrätten senast inom tre år från det att socialnämndens kostnad uppstod.

Familjerådgivning

Familjerådgivning erbjuds enligt avtal med andra kommuner. Avgifter tas därför inte upp i dessa riktlinjer.

Förebyggande verksamhet

Ingen avgift tas ut.

Föräldrautbildning inför adoption

För föräldrautbildning hänvisas till Studieförbundet och Folkuniversitetet.

Vård och omsorg

Prisbasbelopp fastställs och meddelas årligen av regeringen och finns i socialförsäkringsbalken 2 kap 6 och 7 §§. Socialförvaltningens verksamhetsår för avgifter inom vård- och omsorg är februari till februari.

Inkomst

Med inkomst avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna dividerat med 12. Socialnämnden har enligt socialtjänstlagen 11 kap 11 § rätt att inhämta uppgifter från CSN, FK, Pensionsmyndigheten och A-kassorna (inhämtas idag automatisk enligt avtal med FK). Vid beräkning tas hänsyn till följande inkomster:

Skattepliktiga inkomster före skatt	Ej skattepliktiga inkomster
• Allmän pension (inkomstpension och premiepension) • Tjänstepension • Privat pension • Inkomst av tjänst • Arbetsmarknadsförsäkringar (AMF) • Livränta • Näringsinkomst • Inkomst av kapital • Övriga skattepliktiga inkomster	• Utlandspension • Livränta • Övrig ej skattepliktig inkomst • Bostadstillägg

Kapitalinkomster avser de uppgifter som finns på årsbeskedet per den 31 december året före avgiftsåret.

Vid avgiftsberäkning läggs makars inkomster samman och fördelas därefter med hälften på vardera maken. Socialnämnden måste alltid se över avgiften så att kvarboendeskydd beaktas för hemma varande make.

Vårdnadshavares inkomster räknas när avgiften avser barn.

En generell skatt beräknas på skattepliktiga bruttoinkomster. Kommunens högsta skatt används.

Utgifter

Minimibelopp

Aktuellt minimibeloppet framgår av lag. Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, radio- och TV-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Under vissa förutsättningar ska socialnämnden fastställa minimibeloppet till en högre nivå. Det är om den enskilde på grund av särskilda omständigheter har behov av ytterligare medel. Behovet ska vara av varaktig karaktär och avse ett inte oväsentligt högre belopp. Med varaktig karaktär avses mer än 6 månader. Med inte ett oväsentligt högre belopp avses ca 200 kronor per månad.

Höjning av minimibelopp för fördyrande kost och kostnader för god man (se nedan) görs för alla. Utöver det görs en individuell bedömning. Exempel på levnadskostnader som kan ge en höjning av minimibelopp är:

- underhållskostnad för minderårigt barn
- kostnader till följd av funktionsnedsättning.

När den enskilde är beviljad särskilt boende och har helkost eller matdistribution i ordinärt boende höjs minimibeloppet automatiskt för alla som är berörda pga. fördyrad kost.

När den enskilde har god man höjs minimibeloppet automatiskt.

Socialnämnden sänker minimibeloppet om levnadsomkostnader ingår i

- avgiften för hemtjänst eller dagverksamhet
- ingår i avgift eller hyra för bostad i särskilt boende, eller
- posten tillhandahålls kostnadsfritt.

Sänkningen av minimibeloppet görs enligt rekommendationer från pensionsmyndigheten.

Boendekostnad

Hyreslägenhet:

- Hyra exklusive el.

Boendekostnad för eget hus:

- Fastighetsavgift (taxeringsvärde * 0,75 %). Fastighetsavgiften kan dock aldrig överskrida Skatteverkets maxbelopp.
- Räntekostnad (eventuella lån * aktuell räntesats * 0,70)
- Drift (kvadratmeterpris * bostadsyta).

Beloppen divideras med 12 för månadskostnad.

Bostadsrätt

- Årsavgift
- Räntekostnad (eventuella lån * aktuell räntesats * 0,70).

Beloppen divideras med 12 för månadskostnad.

Den enskilde kan ansöka om att få avgiften reducerad pga. dubbla hyres-/boendekostnader. Detta gäller när den enskilde flyttar in på särskilt boende. Reducerad avgift ges för max 3 månader vid dubbel hyra och för max 5 månader för dubbla boendekostnader för eget hus/bostadsrätt. Den enskilde ansöker om detta på särskild blankett. Ansökan ska ha inkommit inom den period då dubbla boendekostnader är aktuellt (3 respektive 5 månader). Den dubbla hyres-/boendekostnaden räknas med som utgift vid beräkning av avgifts-utrymme.

Förbehållsbelopp

Förbehållsbeloppet består av minimibeloppet och hyres-/boendekostnad.

Avgiftsutrymme

Avgiftsutrymmet är det belopp som den enskilde maximalt kan betala i vård- och omsorgsavgift. Avgiftsutrymmet beräknas fram på följande sätt:

Inkomster	Kostnader
+ Inkomster av pension eller tjänst mm	• Hyra/boendekostnad
+ Inkomst av kapital	• Minimibelopp
+ Bostadstillägg	• Höjt minimibelopp
+ Övriga inkomster	+ Sänkt minimibelopp
• Skatt	

Avgifterna får inte uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). Se även regler för makar.

Jämkning av kost

Om den enskilde har ett underskott i avgiftsutrymmet och har en förmögenhet som är mindre än 1,5 basbelopp reduceras kostnaderna för kost med samma belopp som underskottet. Reduceringen kan dock aldrig bli större än det höjda minimibeloppet för fördyrande kost, (se ovan). Jämkning av kost görs automatisk i verksamhetsystem. Jämkningsen kan dock endast ske om den enskilde har ett underskott i avgiftsunderlaget och har lämnat in underlag om förmögenhet. Den fastighet som den enskilde äger och är folkbokförd på ska undantas från förmögenhet.

Beslut

När avgiftsutrymmet räknas fram fattas beslut som skickas hem till den enskilde. Beslut fattas i enlighet med gällande delegation. Om en person lämnat in inkomstuppgift men avlider innan nytt beslut har fattats, fattas nytt beslut endast om det är till den enskildes fördel. I annat fall gäller tidigare fattat beslut.

Avgifter

Vård och omsorgsavgift följer den s.k. maxtaxan som är reglerad i lag. I övrigt räknas avgifter upp enligt den årliga förändringen av gällande konsumentprisindex (KF 2010 § 174).

Maxtaxa

Riksdagen fastställer maxtaxa varje år. Maxtaxan avser sammanlagda avgifter för

- Hemtjänst och dagverksamhet inklusive hemsjukvård
- Särskilt boende.

Om avgiften blir högre än gällande maxtaxa, reduceras avgiften till taket för maxtaxa. Om den enskilde inte redovisar sina inkomster och utgifter, vanligtvis på blanketten Uppgift för beräkning av vård- och omsorgsavgifter senast tre veckor från uppmaning sätts alltid maxtaxa. Den enskilde kan också själv välja att inte lämna inkomster utan är beredd att betala avgift upp till maxtaxa.

Vård och omsorgsavgift

Hemtjänst: Avgiften ingår i maxtaxan och räknas fram utifrån schablontid och frekvens för hemtjänstinsats. Således hur mycket schablontid som är uppskattad för hemtjänstinsatsen adderat med hur ofta den ges per månad. Avgift för sjukvårdsuppgift tas även ut av patienter som har personlig assistans enligt LSS/LASS. För personer som har beslut om boende eller daglig verksamhet enligt LSS 9 § 9. respektive 9 § 10. utgår ingen avgift för sjukvårdsuppgift.

Belopp per schablontimme (högsta skäligen avgift) beslutas årligen i kommunfullmäktige i samband med ärendet justering av avgifter. I samma ärende beslutas också lägsta skäligen avgift.

Vård- och omsorgsavgiften är uppdelade i två nivåer (se nedan). Vid mindre hjälp debiteras schablontiden multiplicerat med timtaxan.

Nivå	Schablontid	Procent av avgiftsutrymme
1	0–10,99 tim/månad	75 %
2	11-tim/månad	100 %

Hemsjukvård (HSL): Avgiften ingår i maxtaxan. Vid någon form av hemsjukvård från legitimerad personal (sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut eller av delegerad vårdpersonal) utgår en fast månadsavgift oavsett antal besök från alla professioner.

Avgifter som ingår i maxtaxa:

Typ av insats/uppgift	Avgift
Hemtjänst	Vård och omsorgsavgift: timtaxa, nivå 1 el. 2
Hemsjukvård	Fastställd avgift
Korttidsboende	Vård och omsorgsavgift nivå 2. Hemsjukvård och trygghetslarm ingår. Avgiften beräknas per dag
Särskilt boende	Vård och omsorgsavgift nivå 2. Hemsjukvård och trygghetslarm ingår
Avlösarservice	Avlösarservice är avgiftsfri.
Ledsagning	Vård och omsorgsavgift, nivå 1 eller 2
Matdistribution	Avgift för utkörning av mat
Trygghetslarm	Avgift per månad

Avgiftsfria insatser:

- Permanent behov av hjälpmedel
- Dagverksamhet och träffpunkt för äldre (måltider debiteras, se separat prislissa)
- Boendestöd
- Kontaktperson
- Fixartjänst
- Förebyggande hembesök
- Avlösarservice upp till 20 timmar/månad.

Tekniska hjälpmedel (ingår ej i maxtaxa)

Vid permanent behov av hjälpmedel är dessa avgiftsfria.

Typ av insats/stöd	Avgift
Hämtning av hjälpmedel	Engångskostnad per tillfälle
Uthyrning av hjälpmedel till personer ej folkbokförda i kommunen	Fastställd avgift
Käppar och kryckor	Självkostnadspris inkl. moms
Tillfälligt behov av hjälpmedel	Hyreskostnad per månad (6-månadersperiod)
Operationspaket. Hjälpmedlen returneras ej.	Engångsavgift

Kost (ingår ej i maxtaxa)

Måltidsavgift på särskilt boende avser helkost (frukost, middag, kvällsmat, kaffe med bröd).

Måltidsavgift på korttidsboende debiteras per dygn som den enskilde vistas där utifrån måltidsavgiften för helkost på särskilt boende.

Måltidsavgift i ordinärt boende avser avgift per portion lunch. Denna avgift fastställs årligen. Debitering sker utifrån insända listor från hemtjänstdistrikt.

Måltidsavgift för korttidsvistelse och tillsyn enligt LSS debiteras utifrån vistelsen och fastställda belopp.

Måltidsavgift vid besök på dagcentral debiteras per portion och betalas i samband med måltid. För personer som har biståndsbedömd insats i form av dagcentral debiteras enligt insända listor från dagcentralen mm. Denna avgift fastställs årligen.

Kosttillägg, berikningsprodukter och sondnäring

För personer **som ordinerats behov av extra kosttillskott, berikningsprodukter, sondnäring från dietist eller sjuksköterska** gäller följande regler:

Särskilt boende och korttidsboende:

- Kosttillägg, berikningsprodukter och sondnäring ingår i måltidsavgiften.

Ordinärt boende eller gruppbostad inom LSS:

- Personer som är ordinerade kosttillägg/berikningsprodukter och är beviljad matdistribution debiteras inte för de kosttillägg/berikningsprodukter som de är i behov av.

För personer som inte har insatsen matdistribution beviljad finns möjlighet att köpa kosttillägg, berikningsprodukter och sondnäring via distriktssköterska enligt särskild prislista. Om produkten inte finns i särskild prislista debiteras självkostnadspris.

Debitering

Avgifterna debiteras månadsvis i efterskott. Vid påbörjad insats debiteras avgiften från dagen då insatsen påbörjas och vid avslutad insats debiteras till och med dagen då insatsen avslutas.

Om den enskilde inte lämnar in underlag för beräkning, vanligtvis på blanketten "Uppgifter för beräkning av vård- och omsorgsavgift" inom tre veckor debiteras enligt maxtaxa.

Om den enskilde efter att ha debiterats maxtaxa inkommer med underlag för beräkning sker rättning av avgift för föregående månad.

Om den enskilde haft särskilda skäl, såsom sjukdom mm, och inte kunnat lämna underlag för beräkning i tid sker rättning tre månader tillbaka.

Vid felaktighet som ankommer på förvaltningen sker rättelse snarast.

Avgiftsreducering

Avgiftsreducering vid sjukhusvistelse:

- Reducering på samtliga vård- och omsorgsavgifter, trygghetslarm, matdistribution, samt middag vid matdistribution görs från första dagen. Reducering av måltidsavgift på särskilt boende görs per dag – inte per måltid.

Övrig frånvaro:

- Avgift för måltidsavgift på särskilt boende reduceras från första dagen. Vård- och omsorgsavgift, avgift för trygghetslarm och matdistribution reduceras efter 14:e dagen, dvs en karenstid om 14 dagar.

Betalning

Avgiften ska erläggas senast den förfallodag som framgår av fakturan. Påminnelse och kravhantering sker enligt särskild rutin.

Resursfördelning

Ordinärt boende

Detta dokument reglerar resursfördelning ordinärt boende inom Simrishamns kommun. Det börjar gälla 1 januari 2021. Resursfördelning omfattar alla beslut inom ordinärt boende.

Resursfördelningsprincip

Resursfördelningssystemet utgår från en timersättning som baseras på schablontiden för den beviljade insatsen.

Ersättning

Resursfördelningsmodell

När personal från Handläggarenheten respektive Hälso- och sjukvårdsavdelningen fattat beslut om insatser så beräknas ersättningen utifrån schablontid per insats. Insatserna är konstruerade så att det finns en spännvidd och det kan ske förändringar i behovet utan att brukaren för den skull behöver en ny bedömning. Det medger en flexibilitet och en möjlighet för den utförande personalen att i viss mån förändra insatserna utan att någon ny bedömning behöver göras. Ersättningen utgår från det datum då insatsen verkställs.

Alla beviljade insatser har en schablontid. Förändring av tid för insats beslutas av chef för handläggarenhet tillsammans med avdelningschef för vård- och omsorg. Om förändringen innebär en förändring av kostnad fattas beslut av förvaltningschef. Om förändringen får en större påverkan så fattas beslut av Socialnämnden.

Ersättning för vak hanteras manuellt genom att enhetschef och/eller sjuksköterska meddelar antalet timmar till administrationen som beräknar ersättningen.

Ersättning för dubbelbemanning hanteras manuellt genom att avdelningschef meddelar antalet timmar till administrationen som beräknar ersättningen.

Hyresersättning

Ersättning utgår med fast belopp enligt kostnadsnivå.

Avlösar- och ledsagarservice

Ersättning utgår för faktiskt antal beviljade timmar.

Utbetalning av ersättning

- Senast den 4:e vardagen efter månadsskiftet ska uppgifter om vak och dubbelbemanning ha kommit administrationen tillhanda. Det ska av redovisningen framgå vilken sjuksköterska och enhetschef som beslutat om insatsen.
- Senast den 4:e vardagen efter månadsskiftet ska månadens bevakningar av insatser och beslut vara inregistrerade i verksamhetssystemet.
- Den 5:e vardagen efter månadsskiftet skapas underlaget och ersättningen bokförs på respektive enhet.
- Retroaktiv ersättning utgår ej.

Ingår i ersättning

Följande kostnader ingår i timersättningen:

- Personalkostnad
- Leasingbil inkl. försäkring, fordonsskatt, besiktningetc.
- Drivmedel
- Lokalhyra
- Arbetskläder
- Utbildning
- Inventarier
- Hantering av larm
- Kringtid, körtid inkl. matdistribution
- Påslag för HSL-uppdrag 20 %
- Påslag för hantering av trygghetslarm

Nattpatrull

Nattpatrullen är anslagsfinansierad.

Särskilt boende

Detta dokument reglerar resursfördelning för särskilt boende inom Simrishamns kommun. Det börjar gälla 1 januari 2021. Resursfördelning omfattar alla kommunens särskilda boenden.

Resursfördelningsprincip

Resursfördelningssystemet utgår från ersättning per dygn per brukare som ger ersättning till utförande enhet.

Förändrat behov

I ersättningen ingår grundbemanning för att även kunna tillgodose eventuella förändringar av behov.

Ersättning

Resursfördelningsmodell

Samtliga enhetens kostnader ingår i ersättningen. Modellen bygger på en genomsnittlig bemanningsgrad oavsett om det är en demensenhet eller en vanlig enhet på ett boende. Detta ger en flexibilitet att kunna bemanna där behovet finns. Ersättningen utgår från det datum då insatsen verkställs. För HSL-uppdrag utgår ett påslag som är inkluderat i dygnersättningen vilket innebär att det utgår ersättning när ett SoL-beslut fattas.

Utbetalning av ersättning

- Den 5:e vardagen efter månadsskifte skapas underlaget och ersättningen bokförs på respektive enhet.
- Retroaktiva ersättningar utgår ej.

Ingår i ersättningen

Resursfördelningen ersätter enhetens samtliga kostnader.

Nattersättning

Ersättning för nattbemanningen ersätts med ett fast belopp.

Hysesättning

Ersättning för hyra ersätts enligt kostnadsnivå.

LSS gruppbostad

Detta dokument reglerar resursfördelning för LSS-boende för personer med beslut om bostad med särskild service det vill säga personer som bor i gruppbostad eller servicebostad enligt beslut LSS § 9:9. Det börjar gälla 1 januari 2019.

Resursfördelningsprincip

Resursfördelningssystemet utgår från nivåer som ger ersättning till utförande enhet.

Förändrat behov

Om en ny bedömning behöver göras av omsorgshandläggaren, på grund av förändrat behov, kan en förändring i nivå ske. Ersättning enligt ny nivå gäller från den dag ny bedömning registreras.

Tillfälliga förändringar samt vård i livets slutskede leder inte till ändring av ersättningen.

Ersättning

Resursfördelningsmodell

Det finns ett antal nivåer, där varje nivå motsvarar en summa pengar. Nivåerna är konstruerade så att det finns en spännvidd i varje nivå. Det kan ske förändringar i behovet utan att brukaren för den skull behöver byta nivå. Det medger en flexibilitet och en möjlighet för den utförande personalen att i viss mån förändra insatserna utan att någon ny bedömning behöver göras. Ersättningen utgår på det datum då insatsen verkställs.

För HSL-uppdrag utgår ersättning enligt schablonid.

För LSS utgår ersättning enligt bedömning.

För att utvärdera vilket behov som brukaren har går omsorgshandläggaren igenom nedanstående behovsområden med följande viktning för SoL:

1. Lärande och att tillämpa kunskap 1%
2. Allmänna uppgifter och krav 1%
3. Kommunikation 5%
4. Förflyttning 10%
5. Personlig vård 22%
6. Hemliv 21%
7. Mellanmänskliga interaktioner och relationer 30%
8. Samhällsgemenskap, social och medborgerligt liv 10%.

Utbetalning av ersättning

- Den 5:e vardagen efter månadsskifte skapas underlaget och ersättningen bokförs på respektive enhet.
- Retroaktiva ersättningar utgår ej.

Ingår i ersättningen

Resursfördelning ersätter enhetens kostnader.

Hysesersättning utgår med faktisk hyra.

Nattersättning

Kostnaderna kring nattbemanning ingår i resursfördelningen.

Daglig verksamhet

Resursfördelningsprincip

Resursfördelningssystemet utgår från nivåer, i vilken omfattning brukaren deltar samt om brukaren har med personal från boende/personlig assistans, som ger ersättning till utförande enhet.

Förändrat behov

Om en ny bedömning behöver göras av omsorgshandläggaren, på grund av förändrat behov, kan en förändring i nivå ske. Bedömningen görs endast om omsorgsbehovet bedöms bli bestående i minst en månad. Ersättning enligt ny nivå gäller från den dag ny bedömning registreras.

Ersättning

Resursfördelningsmodell

Det finns ett antal nivåer, där varje nivå motsvarar en summa pengar. Nivåerna är konstruerade så att det finns en spännvidd i varje nivå. Det kan ske förändringar i behovet utan att brukaren för den skull behöver byta nivå. Det medger en flexibilitet och en möjlighet för den utförande personalen att i viss mån förändra insatserna utan att någon ny bedömning behöver göras. Ersättningen utgår på det datum då insatsen verkställs.

För LSS-insatser utgår ersättning enligt bedömning.

För att utvärdera vilket behov som brukaren har går omsorgshandläggaren igenom nedanstående behovsområden med följande viktning:

1. Förflyttning i närmiljö, 0,7
2. Hygien och toalett, 1,3
3. Kläder, 0,7
4. Måltider, äta mat, 0,5
5. Självständighet i arbetet eller aktiviteterna 1,5
6. Kommunikation 1,5
7. Beteende som kräver aktivt personalstöd 1,5
8. Socialt stöd 0,3

Utbetalning av ersättning

- Den 5:e vardagen efter månadsskifte skapas underlaget och ersättningen bokförs på respektive enhet.
- Retroaktiva ersättningar utgår ej.

Ingår i ersättningen

Ersättningen ska täcka lönekostnader, resterande kostnader är anslagsfinansierade.

Korttidsvistelse

Resursfördelningsprincip

Ersättning utgår med ett belopp per dygn så länge insatsen pågår samt ett ytterligare belopp per dygn som brukaren faktiskt vistas på korttidsvistelsen. För brukare över 18 år är ersättningen 20 % högre för de dygn som brukaren faktiskt vistas på korttidsvistelsen.

Vid tillfällig tidsbegränsad korttidsvistelse utgår ersättning under den period enhetschefen meddelar.

Utbetalning av ersättning

- Den 5:e vardagen efter månadsskifte skapas underlaget och ersättningen bokförs på respektive enhet.
- Retroaktiva ersättningar utgår ej.

Ingår i ersättningen

Ersättningen ska täcka lönekostnader, resterande kostnader är anslagsfinansierade.

Boendestöd

Detta dokument reglerar resursfördelning för verkställighet av beslut om boendestöd utfört av Boendestödsgruppen.

Resursfördelningsprincip

Resursfördelningssystemet utgår från frekvensen av insatsen Boendestöd.

Förändrade behov

Om en ny bedömning behöver göras av omsorgshandläggaren, på grund av förändrat behov, kan en förändring i frekvens ske. Bedömningen görs endast om omsorgsbehovet bedöms bli bestående i minst fjorton dagar. Ersättning enligt ny frekvens gäller från den dag ny beställning registreras.

Ersättning

Resursfördelningsmodell

Det finns två nivåer, där varje nivå motsvarar en summa pengar. Har brukaren maximalt tre tillfällen per vecka får utföraren ersättning för två timmar per tillfälle. Har brukaren mer än tre tillfällen per vecka får utföraren betalt en och en halv timme per tillfälle. Utöver det får utföraren en ersättning per brukare och vecka för att utföra Case Management.

Omställningstid

Ersättning för omställning utgår i 21 dagar för beviljad och inplanerad tid hos den enskilde, som inte kunnat utföras på grund av:

- Dödsfall
- Sjukhusvistelse
- Flytt från aktuellt utförardistrikt

... och utföraren inte fått kännedom om detta fem (5) dagar i förväg. Beviljad tid, som inte kunnat utföras av andra skäl ersätts inte.

Utbetalning av ersättning

- Den 5:e vardagen efter månadsskiftet bokförs ersättningen på respektive enhet.
- Den 5:e vardagen efter månadsskiftet skapas underlaget för resursfördelning.

Ingår i ersättningen

Ersättningen ska täcka lönekostnader, resterande kostnader är anslagsfinansierade.

Arkivbeskrivning

Idag sker dokumentation och upprättande av handlingar och journal till största del av våra IT-system. Denna arkivbeskrivning gäller för de akter och handlingar som är i fysisk form.

Organisation

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänst och hälso- och sjukvård som beskrivs i nämndens ledningssystem, avsnitt om verksamhetens identifierade processer med därtill hörande styrdokument i form av lag, föreskrift och regler.

Socialförvaltningen är organiserad i tre avdelningar, Individ- och familjeomsorg, LSS och socialpsykiatri och Hälsa, vård och omsorg samt en administrativ enhet.

Större förändringar sedan tidigare arkivbeskrivning

Ansvar för arbetsmarknadsfrågorna har flyttats över till kommunfullmäktige.

Handläggningen av alkoholärenden har flyttats till kommungemensam organisation med Tomelilla och Ystad för att från 1 januari 2021 ingå i miljöförbundet.

Familjerådgivning utförs av Ystad kommun i kommungemensam organisation.

Verksamhet och handlingar

Vilka dokument och handlingar som hanteras av socialnämnden regleras i dokumenthanteringsplanen. Ansvarig för dokumenthanteringsplanen är nämndsekreterare. Till största del omfattas socialnämndens handlingar av sekretess enligt kapitel 25 - Hälso- och sjukvård och kapitel 26 - socialtjänst Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Övergripande

Socialchefen har det övergripande ansvaret och hanterar också organisatorisk nämndadministration, Personligt ombud och stöd till anhöriga.

Viktigare handlingar	Förvaras
Protokoll för socialnämnd och individ- och familjeutskott samt inkomna och upprättade handlingar i socialnämndens diarium.	Hos nämndsekreterare på Galaxen, Simrisvägen 3 samt i närarkiv på samma ställe.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen arbetar främst med myndighetsutövning - utreder och beslutar om insatser - inom enheterna Barn och unga, Vuxen och Handläggarenheten, men utför också insatser vid Stödenheten och Prologen. Enheten för Barn och unga handlägger också familjerättsliga ärenden samt utreder och tillsätter familjehem.

Viktigare handlingar	Förvaras
Personakter med upprättade och inkomna handlingar samt journal Familjerättsakter inklusive avtal om vårdnad/boende/umgänge och faderskap/föräldraskap. Familjehemsakter	I närarkiv på IFO, Stenbocksgatan 24. Handlingar i pågående ärende för insatser till vuxna missbrukare förvaras i arkivskåp på Prologen, Järrestadsvägen 9.

LSS och socialpsykiatri

LSS och socialpsykiatri är en utföraravdelning och utför insatser inom LSS och socialpsykiatri.

Viktigare handlingar	Förvaras
Personakt med upprättade och inkomna handlingar samt journal.	I arkivskåp på respektive enhet: Avslutade ärenden skickas till närarkiv på IFO.

Hälsa, vård och omsorg

Hälsa, vård och omsorg är en utföraravdelning för främst särskilt boende och hemtjänst, men utför också den kommunala hälso- och sjukvården. Till avdelningen hör också att utreda och fatta beslut om bostadsanpassningsbidrag.

Viktigare handlingar	Förvaras
Personakt med upprättade och inkomna handlingar samt journal. Patientjournal	Personakter förvaras i arkivskåp på respektive enhet. Avslutade ärenden skickas till närarkiv på IFO. Patientjournaler förvaras i arkivskåp hos sjuksköterska/rehab. Avslutade patientjournaler skickas till närarkiv på Galaxen.

Administrativa enheten

Administrativa enheten är ett administrativt stöd till hela socialförvaltningen.

Viktigare handlingar	Förvaras
Verifikationer och underlag till verifikationer Fakturaunderlag	I arkivskåp på enheten samt närarkiv på Galaxen och Stenbocksgatan.

Sökingångar

Handlingar söks genom:

IT-system	Handlingar
Evolution	Protokoll och diarietförda handlingar
Treserva	Personärenden vad gäller barn och unga, vuxna, försörjningsstöd samt familjerätt och familjehem
Life Care	Personärenden vad gäller vård och omsorg samt LSS och socialpsykiatri
Procapita	Patientjournal
BAB-online	Personärenden vad gäller barn, unga och vuxna som ansökt om bostadsanpassningsbidrag
Redovisning och reskontra alternativt Hypergene	Verifikationer

Regler för bevarande och gallring

Regler för bevarande och gallring framgår förutom av arkivlag och respektive lag om verksamheten, dokumenthanteringsplanen samt Gallringsråd 5 och 6.

Handlingar som ska bevaras enligt lag är personakter som rör barns placering, faderskap/föräldraskap, avtal om vårdnad/boende/ umgänge.

Dessutom ska personakter och patientjournaler för personer födda dag 5, 15, 25 bevaras för statistiska ändamål.

Arkivansvariga och arkivredogörare

Arkiv	Arkivansvarig	Arkivredogörare
Galaxen	MAS och Administrativ chef	Nämnssekreterare
Stenbocksgatan	IFO-chef	Administratör
Enheterna	Respektive enhetschef eller ansvarig handläggare/ssk/rehab ansvarar för befintliga handlingar inom enheten	

Arkivförteckning

A Protokoll och C Diarier

Protokoll och diarieförda handlingar förvaras på Galaxens närarkiv.

D – Liggare och register

IFO-arkiv 1

Personakter inom vård och omsorg och LSS och socialpsykiatri förvaras i IFO:s närarkiv 1, våning 3 vänster.

Kronologisk pärm samt pärm med placeringsavtal.

IFO-arkiv 2

Personakter för barn och unga, vuxen, försörjningsstöd, familjerätt inkl avtal förvaras i IFO:s närarkiv 2, våning 3 höger.

Kronologisk pärm.

Pärmar för intresseanmälningar, adoption, familjehem, kontaktfamilj, kontaktperson.

Pärm för dödsboanmälningar.

Pärmar för ansökningar och utbetalningar från Migrationsverket.

Pärmar för lämnad statistik.

Pärmar för mottagningsbevis och postkvittenser.

IFO-arkiv 3

Familjehems- och kontaktfamiljsakter samt personakter för personer med sekretesskydd förvaras i IFO-närarkiv 3, våning 2 höger.

Pärmar för verifikationer och utbetalningslistor.

Samtliga IFO-arkiv:

Samtliga personakter sorteras på personnummer. Inom arkivlådorna står äldst längst till vänster och yngst längst till höger. Det fortsätter på samma vis med äldst till vänster och yngst till höger i lådan nedanför. Det vill säga så som man läser en bok, från vänster till höger och uppifrån och nedåt sektion för sektion.

Personakter för klienter som är sekretesskyddade sorteras i personnummerordning.

Familjehems- och kontaktfamiljsakter sorteras i personnummerordning utifrån aktledare.

Akterna sorteras enligt ordning i gällande föreskrift. Aktomslag för olika akttyper utifrån rutin.

Hälso- och sjukvård

Patientjournaler förvaras på Galaxens närarkiv sorterade i personnummerordning.

G – Räkenskaper

Verifikationer förvaras på Galaxens närarkiv samt IFO:s närarkiv 3 sorterade årsvis.